

CvB-voorzitter De Wilt optimistisch over de toekomst

'We kunnen met genoeg constateren dat onze activiteiten onder meer in andere universiteitssteden met toenemende belangstelling worden gevolgd. Dat is begrijpelijk, want we roeren ons steeds meer als een concurrerende universiteit.' Aldus sprak de voorzitter van het college van het bestuur van de TUE, dr.ir. Henk de Wilt, tijdens de nieuwjaarsreceptie op 6 januari jongstleden. Deze constatering werd meteen gevolgd door een vermaning: 'Er mag echter geen gevoel van zelfgenoegzaamheid ontstaan. Ook elders beseft men dat op lange termijn alleen de beste universiteiten hun voortbestaan veilig kunnen stellen.'

door
Fred
Gaasendam

Als het om de groei en bloei van onze universiteit gaat, zal het aan de buitenwereld niet liggen, zo meende De Wilt. Hij baseerde deze uitspraak op een aantal gunstige ontwikkelingen in de omgeving van de TUE. Zo richt de industrie haar researchactiviteiten in toenemende mate op toepassingen. Daardoor ontstaat er volgens De Wilt geleidelijk aan meer behoefte aan fundamenteel onderzoek door een universiteit als de TUE.

Verder ontwikkelt de arbeidsmarkt voor afgestudeerden van de TUE zich goed, en neemt de technologie-intensiteit, vooral ook in de dienstverlenende sector, sterk toe. Daarbij komt nog dat de regionale economie in 1996 sterker steeg dan die in andere regio's.

Ontslagen

Voor de TUE zelf was 1996 een bijzonder jaar. Zo was er de viering van het veertigjarig bestaan, met hoogtepunten als het cultureel spektakel Aemulatio, een congres over de telematica-revolutie en een drukbezochte alumnidag. Tevens bracht De Wilt de

succesvolle introductie van de nieuwe opleiding Biomedische Technologie in herinnering. Ook in andere opzichten verliep het jaar positief: de TUE is de meest voor de hand liggende vestigingsplaats voor het Europese onderzoeksinstituut Eurandom en TNO Industrie zal zich op het terrein van de TUE vestigen. Minder tevreden was De Wilt met de onderzoeksvisities van de faculteiten Scheikundige Technologie en Technische Natuurkunde. 'Een aantal van onze onderzoeksgroepen scoorde weliswaar excellent, maar er waren ook groepen die lager uit de bus kwamen. Opvallend daarbij is overigens dat het gehanteerde beoordelings-

instrumentarium onvoldoende rekening lijkt te houden met de specifieke positie van technologisch onderzoek. Daar zullen we iets aan moeten doen.' Ook de gevolgen van de bezuinigingen waren de minder vrolijke kanten van 1996. Gedwongen ontslagen zijn weliswaar tot het uiterste beperkt, maar dat doet niets af aan de pijnlijke beslissingen die genomen moesten worden.

Strategieplan

Maar de balans van 1996 is naar het oordeel van De Wilt uiteindelijk toch positief. Hij keek al even vooruit naar het komende jaar, waarin al op zeer korte ter-

mijn - de komende weken - door het CvB een eerste poging gewaagd wordt 'om beknopt en helder op te schrijven welke koers de TUE wil gaan varen.' Tegelijkertijd start men de komende weken met de voorbereiding van een reeks welomschreven projecten en acties, die tot doel hebben bepaalde aspecten van het Strategieplan uit te werken en te realiseren. In zijn slotwoord benadrukte De Wilt dat er een nieuwe TUE-cultuur moet komen, 'een cultuur waarin afspraak afspraak is en de wil om de beste te zijn als een vanzelfsprekendheid wordt ervaren. Wat is er leuker dan te werken bij een universiteit waar je trots op kunt zijn... een succesvol concurrerende universiteit.'

Vanzelfsprekend waren op de nieuwjaarsreceptie ook studenten aanwezig. Op deze foto brengen leden van Demos een toast uit op 1997. Foto: Michael Broekmeulen

Opbouw onderzoekscholen wordt gestaag voortgezet

Het aantal universitaire onderzoekscholen blijft groeien. Eind december zijn er veertien nieuwe scholen voor erkenning voorgedragen bij de akademie van wetenschappen (KNAW). Tegelijk vroeg elk van de twintig onderzoekscholen die nu vijf jaar oud zijn, een verlening aan. Als al deze plannen worden goedgekeurd, telt Nederland binnenkort 112 erkende onderzoekscholen.

door
Frank
Steenkamp
HOP

Vijf universiteiten maakten dit jaar geen gebruik van de kans om nieuwe scholen officieel erkend te krijgen. Dat gold bijvoorbeeld voor Utrecht en Amsterdam (UvA), twee grossiers in onderzoekscholen. Ook Rotterdam, Twente en Nijmegen kwamen niet met nieuwe aanvragen voor een keur-

merk. De TUE is bezig met een opvallende inhaalslag. Deze universiteit diende vijf plannen in, variërend van Programmeerkunde tot Engineering Mechanics. De laatste onderzoekschool was eerder als Stevinschool bij de KNAW ingediend, maar kreeg toen geen erkenning omdat het programma van het instituut te breed en versnipperd was. Bij de nieuwe plannen zit een groot aantal juridische, economische en bedrijfskundige initiatieven. Tilburg begint een management-poot van de economische onderzoekschool Center; Maastricht start zijn instituut Meteor

over technologie en organisatie; Groningen lanceert zijn bedrijfskundige school SOM en zijn juridisch-bestuurlijke CRBS. Tenslotte komt Wageningen met een Mansholt-instituut voor landbouwpolitieke vraagstukken. Voor het eerst moest dit jaar ook een aantal onderzoekscholen verlenging van hun KNAW-keurmerk aanvragen. Het ging om de twintig scholen die in 1992/'93 voor het eerst zijn erkend. De universitei-

ten willen al deze instituten in stand houden, zo bleek uit de binnenkomende aanvragen. Voor de zomer hoopt de erkenningscommissie zijn oordelen te vellen.

Meer informatie over de situatie van de onderzoekscholen aan de TUE kunt u lezen op pagina 7.

Deze week

3 Ook onder de TUE-bevolking behaalde een aantal mensen het felbegeerde zilveren kruisje tijdens de Friese Elfstedentocht. Cursor traceerde een paar van deze heldhaftige kruisridders.

5 Prof.dr.ir. Jan Kerstens, decaan van de faculteit Bouwkunde, spaarde in zijn nieuwjaarstoespraak de faculteit bepaald niet. Het roer moet en zal om gaan.

9 Al een tijdje liep TEMA-student Arjan van Dal rond met het idee om er eens een jaar tussenuit te gaan. Na drie jaar op de TUE besloot hij voor acht maanden naar India te gaan.

De 14 nieuwe aanvragen:

VU	Sense	Milieuwetenschappen
RUG	CRBS	Recht, Bestuur en Samenleving
	SOM	Systeem en Organisatie in Management
RUL	ARCHON	Archeologie
	OIKOS	Internationale Klassieke Oudheidsstudies
KUB	CENTER	Managementpoot
UM	METEOR	Economie, Technologie, Organisatie
LJW	Mansholt instituut	Landbouwpolitieke vraagstukken
TUD	TRAIL	Transport
TUE	IPA	Inst voor Programmeerkunde en Algoritmiëc
	EM	Engineering Mechanica
	CPS	Centrum voor Plasmafysica
	BETA	Business Engineering and Technology Application
	Schouten Instituut	Voorheen IPO

Mensen

Op woensdag 15 januari verdedigt **ir. Judith Masthoff** uit Eindhoven om vier uur in promotiezaal 4 van het auditorium haar proefschrift 'An agent-based interactive instruction system'. Dit proefschrift beschrijft het ontwerp van een interactief instructiesysteem, dat zich aanpast aan de prestaties van de individuele leerling. Centraal staat niet het systeem zelf, maar een manier waarop zo'n systeem ontworpen kan worden: met gebruikmaking van - enerzijds - bestaande modellen over leergedrag, en - anderzijds - experimentele toetsing. Promotoren zijn prof.dr. D. Bouwhuis en prof.dr. A. Vandierendonck. Copromotor is dr. R. van Hoe. Masthoff (26) studeerde in 1992 cum laude af aan de TUE als informaticus. In 1993 startte zij als medewerker van het Instituut voor Perceptie Onderzoek (IPO) haar promotie-onderzoek.

Bedankt

Op 9 december jongstleden werd mij een fantastisch afscheid aangeboden. Er waren maar liefst acht sprekers present, die spraken namens het Hoogwerffonds, de afgestudeerden, het Stan Ackermans Instituut, Stichting Fluor Daniel en de faculteit Scheikundige Technologie. Van het SAI kreeg ik een oorkonde aangeboden, waarna ik mij 'ere-ontwerper' mag noemen. In mijn afscheidscollage onderstreepte ik enkele wezenlijke punten van onze opleidingen zoals ik die zie. Het is van groot belang voor de eerste fase ingenieursopleiding om in het laatste studiejaar een poging te doen tot vakintegratie in een aantal hoor- en werkcolleges, gegeven door een praktijk-hoogleraar. Hopelijk wordt de leerstoel 'Proces- en apparaatontwerp' spoedig bezet door een hoogleraar met uitgebreide proces-engineering ervaring. De ontwerpersopleiding 'Proces- en productontwerp' is redelijk succesrijk; om dit zo te houden is een verdere versterking van de staf noodzakelijk. Tenslotte zou ik het afscheidscollage willen bedanken voor al hun goede zorgen. Het is nog niet helemaal duidelijk hoeveel geld er is binnengekomen voor de stichting 'Wings of Hope', maar het is al meer dan 1500 gulden. Veel dank aan alle gulle gevers.

Wim Herman de Groot

Graag wil ik mijn collega's, vrienden en kennissen hartelijk danken voor de aanwezigheid bij mijn afscheid van de TUE, waardoor dit een onvergetelijke dag is geworden. Dank aan de sprekers voor de mooie woorden en goede wensen en natuurlijk ook iedereen hartelijk dank voor de prachtige cadeaus. Een bijzonder woord van dank wil ik richten tot de collega's van de Technische Dienstverlening voor de vele jaren van samenwerking en voor het unieke

aandenken dat ik van jullie mocht ontvangen. Rest mij iedereen het beste toe te wensen en nogmaals, bedankt, ook namens mijn vrouw en dochter!

Toon van der Stappen

De belangstelling op mijn afscheidsreceptie op 17 december was zo overweldigend, dat ik niet in de gelegenheid was een dankwoord tot u te kunnen richten. Bij deze wil ik mede namens mijn

echtgenote u allen hartelijk danken voor uw aanwezigheid en voor de vele attenties, cadeaus en bloemen die wij mochten ontvangen. Tevens willen wij de faculteit Werktuigbouwkunde bijzonder danken voor de goede afhandeling met betrekking tot mijn dienstbeëindiging als gevolg van mijn arbeidsongeschiktheids-status. Tevens dank ik alle collega's WOC, WPA, met name de groep Precision Engineering, voor de genoten collegialiteit en loya-

liteit en de prettige samenwerking. Evenzo alle andere collega's voor de bereidwilligheid en samenwerking daar waar het mogelijk en nodig was.

Nel en Fred Beer

Integrand gaat als een trein

Dit was op 17 december de leus waarmee Integrand uitging gaf aan het feit, dat zij voor de tweehonderdste keer succesvol voor een

student bemiddeld had in verband met een opdracht. Deze mijlpaal bereikte men in de 3,5 jaar dat Integrand gevestigd is in Eindhoven. Gedurende de hele middag reed Integrand met een locomotief

en wagon over het TUE-terrein. Vanaf deze trein werden studenten getraakteerd op een kop warme chocolademelk met slagroom en koek.

Integrand stoomde eind 1996 over het TUE-terrein. Foto: extern

Vage visitatierapporten komen het beste aan

Universiteiten vinden bijna de helft van de aanbevelingen van een visitatiecommissie 'onjuist', 'te duur', 'onhaalbaar', 'achterhaald' of vergaderen er nog lang over voordat zij er iets mee doen. Zes procent van de aanbevelingen komt helemaal niet ter sprake. Dat blijkt uit een promotie-onderzoek dat drs. M. Frederiks heeft verricht aan het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijsbeleid in Twente. Frederiks heeft bekeken wat de universiteiten hebben gedaan met de veertien visitatierapporten die zijn verschenen tussen 1991 en 1993. Sinds 1988 wordt elke universitaire opleiding eens in de zes jaar bezocht door een commissie. Een kleine club van deskundigen gaat

dan na of de kwaliteit van elke opleiding de toets der kritiek kan doorstaan. De beoordelingen worden gebundeld in een visitatierapport vol aanbevelingen, waarmee de opleidingen hun voordeel kunnen doen. Maar lang niet alle opleidingen trekken zich iets van een visitatierapport aan, heeft Frederiks ontdekt. Vaak zeggen zij dat er sinds het bezoek van de commissie al veel veranderd is. Of zij menen dat er vlak voor het bezoek al veranderingen zijn doorgevoerd, waarvan de effecten nog niet zichtbaar zijn. Toch ondernemen zij op 53 procent van de aanbevelingen actie. Vaak geldt: hoe abstracter de aanbeveling, hoe beter men zich erin kan vinden. Met name over concrete suggesties om het curriculum, de studiebegeleiding en de slaagkansen van studenten te verbeteren is een opleiding nogal eens ontevreden. En als er al na lang vergaderen wordt besloten om concrete acties te ondernemen, dan is er altijd nog de individuele docent of manager: zij zijn vaak niet geneigd om 'mee te doen' als de aanbevelingen hun autonomie raken. Hoewel opleidingen klagen over de zware belasting zijn ze redelijk tevreden over het visitatiestelsel. Volgens driekwart van de gevisiteerde opleidingen leidt een bezoek van de commissie ook echt tot een kwaliteitsverbetering. Wel pleiten zij voor een grotere betrokkenheid van docenten.

door
Wim
Herman
de Groot

SG-Aktueel

Maandag 13 januari, 12.45 uur-13.30 uur, blauwe zaal, auditorium

Goede Tijden
Slechte Tijden

Dagelijks kijken er zo'n drie miljoen Nederlanders naar Goede Tijden Slechte Tijden. De ziekte van Sylvia en het cateringbedrijfje van Jessica leveren voldoende stof ter discussie op om elke avond opnieuw af te stemmen op RTL4. Inmiddels zijn in het dagelijks leven vele spelers, zoals Katja Schuurman en eerder al Anthonie Kamerling, bekende Nederlanders geworden. Hoe komt het toch dat soap zo populair is, en GTST in het bijzonder? Waar halen de schrijvers hun inspiratie vandaan, en hoe werken zij deze ideeën uit? Hoe zorgen zij dat hun publiek blijft 'hangen' en welk beeld hebben zij van hun publiek? Maandag 13 januari komt GTST-schrijver Maarten Almekinders bij SG-Aktueel uitleg hierover geven met behulp van video-fragmenten.

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Technische Universiteit Eindhoven.

© 1997. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk of welk medium dan ook zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen, van welke aard dan ook, te wijzigen.

Redactie:
Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Han Konings (eindredacteur), Désirée Meijers, Jan Ummels, Gerard Verhoogt

(Student)Medewerkers:
Miguel Alvares, Roel van de Berg (cartoonist), John Buitjes, Jannigje Gerritzen, Lisa Mattemaker, René ter Riet, Willem van Rossum, Bram Saeys (fotograaf), Maurice Schaecken, Ilse Schuts, Siem Simonis, Moniek Stoffele, Huibert Spooenenberg

Redactieraad:
Geert-Jan Laan, prof.dr.ir. Harry Lintsen, Francine Oving, drs. Maarten Pieterse, prof.dr. Frans Sluijter, mr.drs. Ben Donders (secretaris)

Ontwerp en lay-out:
Ben Mobach

Druk:
Drukkerij E.M. de Jong B.V.
Baarle-Nassau

Advertenties:
Van der Meulen Promotions, Fivel 27, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, Tel. 0512 - 520936, Fax 0512 - 517415 e-mail: vdm@euronet.nl

Kopij:
Kopij moet op diskette een week voor de verschijningsdatum voor 15.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

Redactie-adres:
Technische Universiteit Eindhoven, HG 1.19, postbus 513, 5600 MB, Eindhoven, Tel. 040 - 2472961/2473815; Hoofdredactie, HG 1.20, Tel. 040 - 2474441, Fax 040 - 2456033 e-mail: cursor@cur.tue.nl http://www.tue.nl/studium_cursor/cursor.html

Open opinies:
Lezersbrieven worden alleen dan geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. Alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en telefoonnummer van de afzender.

TUE gaat voor minstens tien kruisjes

Wie zaterdag aan de buis gekluisterd zat, heeft misschien wel een collega of medestudent voorbij zien schaatsen. Onder de TUE-bevolking behaalde een aantal mensen afgelopen weekend het felbegeerde zilveren kruisje tijdens de Friese Elfstedentocht. Cursor traceerde een paar van deze heldhaftige kruisridders. Nuchterheid is echter een veelgeprezen eigenschap in deze omgeving. Deze tocht der tochten is weliswaar zwaar, maar met de juiste training toch goed te doen, vinden de TUE-toerrijders desgevraagd.

door
Désiree
Meijers

Als achttienjarige reed prof.dr.ir. Jan Kerstens (49), decaan van de faculteit Bouwkunde, de legendarische Elfstedentocht van 1963. In 1985 en 1986 kon hij jam-

mer genoeg niet deelnemen vanwege zijn werk in het buitenland bij Shell. Zaterdag volbracht Kerstens deze unieke tocht zonder al te veel problemen. 'Het is zeker geen atletische prestatie', vindt hij. 'Met een beetje conditie en een maand trainen is het best te doen. Zelf had ik de nodige kilometers in de benen en mijn basisconditie is heel behoorlijk.' Hij startte met een paar maten uit militaire dienst. 'Maar na enige

tijd ga je toch je eigen tempo rijden.' De heroïek rond de Elfstedentocht vindt Kerstens een beetje overdreven. 'Als de tocht ieder jaar verreden zou worden, zou de belangstelling beslist niet zo groot zijn', meent hij. Toch is Kerstens de volgende keer zeker weer van de partij.

Friese doorlopers

In 1985 en 1986 kwam hij er speciaal voor uit Engeland. Nu zat zijn wintersportvakantie er juist op. Maar anders was dr. Ruurd Kuiper (43) van de faculteit Wiskunde en Informatica er zeker speciaal voor teruggekomen. Het nadeel was wel dat hij nu ongetraind aan de start verscheen. En dan niet op handgemaakte, kalfslederen Viking-noren, maar op doodgewone Friese doorlopers. 'Het was zwaar en het woei hard.' Maar het plezier dat hij samen met zijn jongere broer Frans beleefde aan het uitrijden van de tocht in veertien uur tijd en het medeleven van de toeschouwers langs de kant wogen daar ruim-

schoots tegen op. Behalve een pijnlijke spier heeft Kuiper, die puur voor zijn plezier aan sport doet, geen nadelige gevolgen van ondervonden van zijn deelname. Finn Wynstra, aio bij Technologie Management, had zich geweldig verheugd op de Elfstedentocht. Met zijn 27 jaar was hij één van de jongere deelnemers tussen de veertigers en vijftigers. Sijkema en Kroes zijn voor deze Fries goede bekenden. Vader Wynstra was ooit penningmeester van de Elfstedentocht. Zelf was hij de vorige keer bij de organisatie

behulpzaam bij het crisiscentrum in de Frieslandhal. Nu reed hij voor het eerst zelf mee. Wynstra is een solorijder. 'In de bus rijden kan ik niet. Laat mij maar lekker in de wind hangen.' In zijn eentje heeft hij in een rustig tempo de tocht volbracht in 14,5 uur. Eigenlijk is het hem best meegevallen. 'Als je sterk bent, hoef je geen rekening te houden met anderen en zij niet met jou.'

Ritzen geen vinger in de pap bij selectie toponderzoek

Internationale topkwaliteit wordt het enige criterium voor de selectie van de tien tot twintig universitaire topcentra, die in 1998 vanaf toponderzoekscholen een miljoenenimpuls gaan krijgen. De vraag welke thema's minister Ritzen 'relevant' vindt zal bij de selectie geen rol spelen. Dat hebben de vereniging van universiteiten (VSNU) en de onderzoeksorganisatie NWO eind december afgesproken.

door
Frank
Steenkamp
HOP

De universiteiten moeten de komende jaren een budget van 100 miljoen gulden vrijmaken om hun topgroepen te versterken. NWO wordt verantwoordelijk voor de selectie van de toppers. Dat hebben beide partijen afgelopen zomer afgesproken. Op dit moment overleggen ze over de precieze procedure.

Relevantie

Het plan voor stimulering van toppers was in het najaar bron van spanningen tussen minister Ritzen en het hoger onderwijs. De bewindsman vond dat er niet meer dan tien topscholen mochten komen, terwijl NWO en VSNU mikten op twintig. Tegelijk leek hij zich inhoudelijk met de selectie te willen bemoeien: ook de maatschappelijke en technologische relevantie van onderzoek zou moeten meetellen. Beide standpunten heeft Ritzen inmiddels afgezwakt, maar nog steeds spelen ze een rol in de discussies over het toponderzoek. NWO en de universiteiten proberen nu een procedure af te spreken die zo min mogelijk ruimte biedt voor misverstanden. Over een maand verwachten ze daarmee klaar te zijn, maar volgens VSNU-directeur dr. F. van Eijkern zijn ze het over enkele hoofdpunten al eens. 'Wetenschappelijke

topkwaliteit volgens internationale maatstaven. Dat wordt het criterium', zegt Van Eijkern. Om die top te selecteren, wordt gebruik gemaakt van de vele onderzoeksbeoordelingen die de laatste jaren al zijn opgesteld. Volgens Van Eijkern is het eigenlijk niet zo moeilijk om met die rapporten in de hand de echte toppers aan te wijzen. 'Maar de weging ervan wordt in handen gelegd van een groep buitenlandse deskundigen.'

Spreiding

Er wordt gestreefd naar spreiding over de vakgebieden, en in de alfa-gammavakken zal men met minder grote bedragen werken dan bij de exacte wetenschappen. In principe draait het om selectie van complete onderzoekscholen, maar volgens Van Eijkern is er wel ruimte om daarvan af te wijken: 'Soms is maar een deel van een school van topkwaliteit, en sommige toppers zitten buiten de scholen.' De wens van Ritzen om aparte procedures in te stellen voor topscholen en individuele toppers nemen NWO en VSNU niet over. Ze vrezen dat dat alleen maar extra bureaucratie geeft. Wat het aantal toppers betreft wordt de discussie met Ritzen voorlopig niet op de spits gedreven. Men wil in 1998 beginnen met een vijftal topgroepen, en een jaar later met nog eens vijf. Daarna volgt dan een eerste evaluatie.

Doorkomst in Harlingen, het dweilorkest zorgt voor muzikale ondersteuning. Foto: Bram Saeys

Studenten komen 350 gulden te kort

door
Anne
bbink
HOP

Studenten kunnen niet rondkomen van hun studiebeurs. Uitwonende studenten komen per maand meer dan 350 gulden te kort, thuiswonenden zo'n 120 gulden. Dat zegt het Interstedelijk Studenten Overleg. Het ISO zette medio december in het rapport *Pieken en dalen* op een rijtje welke uitgaven een student moet doen en kwam uit op een bedrag van 1550 gulden per maand, voor een gemiddelde uitwonende stu-

dent. Het ministerie van Onderwijs gaat ervan uit dat zo'n student van 1180 gulden kan rondkomen. Dat is dan ook het maximale bedrag dat een student per maand aan basisbeurs, aanvullende beurs en lening kan krijgen. Een thuiswonende student krijgt van het ministerie 850 gulden, terwijl die volgens het ISO 970 gulden nodig heeft.

De te lage beursbedragen dwingen studenten volgens het ISO tot onverantwoorde bezuinigingen of tot bijverdienen met allerlei baantjes. 'Studenten moeten kiezen tussen de kwaliteit van leven en de kwaliteit van de studie', zegt ISO-voorzitter Maarten Stienen. Volgens hem bewijzen de bedragen waarvan het ministerie uitgaat dat minister Ritzen 'al jaren niet meer in een supermarkt is geweest.'

Het grootste verschil tussen de

standaardbedragen van Ritzen en de schattingen van het ISO zit in de kosten voor levensonderhoud. De bedragen van het ministerie zijn gebaseerd op een uitgave van 824 gulden per maand voor deze post, het ISO denkt dat (uitwonende) studenten ten minste 1120 gulden nodig hebben. De studentenorganisatie beroept zich onder meer op richtlijnen van het instituut voor budgetvoorlichting NIBUD en op een kleine eigen enquête onder vijftig studenten. Op grond daarvan reserveert het ISO bijvoorbeeld bijna 400 gulden voor huur en dergelijke, 250 gulden voor voeding en 90 gulden voor 'zakgeld'. Ondanks de OV-studentenkaart moet ook een bedrag uitgetrokken worden voor reiskosten, vindt het ISO. Een student reist immers ook wel eens op tijden dat die kaart niet geldig is en ook een fiets kost geld.

Interne vacatures

Met het oog op het streven naar een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

In TUECIS is onder Gopher een overzicht te vinden van de meest actuele vacatures bij de TUE en andere universiteiten en instellingen.

Bij de faculteit Wiskunde en Informatica bestaat een vacature voor een

Universitair docent

V32644

Algemeen

Het betreft een functie op het gebied van combinatorische optimalisering. De groep combinatorische optimalisering telt drie stafleden, vijf promovendi en verscheidene bezoekers. De leden van de groep geven eerste- en tweede-fase-onderwijs in de optimalisering en de besliskunde en nemen deel in de overige onderwijsactiviteiten van de vakgroep Wiskunde. Het onderzoek van de groep omvat de analyse van combinatorische optimaliseringsproblemen, de ontwikkeling van optimaliserings- en benaderingsalgoritmen, in het bijzonder polyhedrale technieken en lokale zoekmethoden, en de toepassing daarvan op velerlei plannings- en ontwerpproblemen in onder andere logistiek, techniek en telecommunicatie. Binnen deze groep zal de docent betrokken worden bij onderwijs en onderzoek op het gebied van de polyhedrale optimaliseringstechnieken en de polynomiale benaderingsalgoritmen.

Taken

Het ontwikkelen en geven van colleges voor eerste-fase- en ontwerpopleidingen; het formuleren, uitvoeren en begeleiden van afstudeer- en onderzoeksprojecten; het entameren van en deelnemen aan consultatieve werkzaamheden.

Gevraagd

Voor deze functie zoeken wij een gepromoveerd besliskundige, wiskundige of informaticus met ervaring op

het genoemde gebied.

Aanstelling/salaris

Een vaste baan met een proeftijd van max. 2 jaar. Het salaris bedraagt max. fl. 8.120,- bruto per maand.

Inlichtingen

Betreffende de functie: prof.dr. J. Lenstra, tst. 4770. Overige informatie: mw. M. van Koesveld-Maartense, personeelsfunctionaris, tst. 2321.

Hoe te reageren

Uw schriftelijke sollicitatie binnen twee weken richten aan drs.ing. H. van der Veeken, directeur beheer van de faculteit Wiskunde en Informatica, TUE, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, o.v.v. het vacaturnummer.

Bij de faculteit Scheikundige Technologie bestaat een vacature voor de functie van

Hoogleraar Proces- en Apparaatontwerp

V37324

Algemeen

Veranderingen in mondiale concurrentiepositie en het streven naar duurzame productie brengen de noodzaak tot verbeterde processen en apparaten met zich mee. Een geïntegreerde benadering van procesontwikkeling, proces- en apparaatontwerp met gebruikmaking van moderne hulpmiddelen voor stromingsberekening en flow-sheeting is gewenst, niet alleen voor bulkprocessen maar eveneens voor fijnchemie en performance producten. Verdere ontwikkeling van deze benaderingen is gewenst in samenhang met het werk bij aanverwante leerstoelen binnen de faculteit Scheikundige Technologie en de faculteit Werktuigbouwkunde.

Taken

De titularis vervult een belangrijke rol in de integratie van de initiële opleiding tot scheikundig ingenieur. In de huidige situaties worden colleges gegeven betreffende 'Economie van Chemische Processen', 'Proces-

ontwerp', 'Procesontwikkeling' en 'Apparaatkunde'. Binnen de nieuwe vijfjarige opleiding neemt tevens het 'Multidisciplinair Project' een belangrijke plaats in, terwijl tevens de wens bestaat om onderwijs te verzorgen op het gebied van procesintegratie/processynthese. In de post-initiële ontwerpopleiding 'Proces- en Productontwerp' wordt een belangrijke bijdrage verwacht in cursussen 'Plantontwerp en -Bedrijf', en 'Proces-economie'. Van de titularis wordt verwacht dat hij/zij mede vorm geeft aan aanpassingen en integratie van onderwijs op de elementen zoals boven omschreven, en hierin onderwijs-elementen verzorgt, inclusief het begeleiden van afstudeerders. Een actieve bijdrage in de organisatie van de ontwerpopleiding en de werving en begeleiding van ontwerpprojecten wordt gevraagd. De titularis zal onderzoek entameren op het gebied van de leerstoel. Verwacht worden ook een bijdrage aan de bestuurlijke taken van vakgroep, faculteit en/of universiteit en

deelname aan hooglerarenoverleg.

Gevraagd

Een hoogleraar die een internationaal erkende reputatie heeft, die ervaring heeft met de technologische en/of proces technologische toepassingen, die leiding kan geven aan onderzoek, die ervaring heeft met onderwijs en enthousiast is om onderwijs te geven in zowel de initiële als post-initiële opleiding, die vruchtbaar kan samenwerken met collega's binnen de faculteit en die bereid is een bijdrage te leveren aan de bestuursprocessen van de TUE.

Aanstelling/salaris

Geschiedt volgens de rijksregeling.

Inlichtingen

Verdere inlichtingen over de inhoud van de functie kunnen verkregen worden bij prof.dr. R. Metselaar, decaan van de faculteit, tst. 3122, bgg 3060.

Hoe te reageren

Schriftelijke sollicitaties, met cv en een lijst van publicaties, zijn - o.v.v. het vacaturnummer - binnen vier weken richten aan A. van Mierlo, directeur beheer van de faculteit Scheikundige Technologie, TUE, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven.

Bij de faculteit Wiskunde en Informatica bestaat een vacature voor een

Universitair docent Cryptologie

V32643

Algemeen

Het leerstofgebied coderingstheorie en cryptologie houdt zich bezig met uiteenlopende wiskundige technieken die digitale informatie moeten beschermen tegen al dan niet opzettelijke verstoringen. Als onderdeel van de sectie Discrete Wiskunde zijn ook andere toepassingen van de combinatoriek en eindige meetkunde voor dit leerstofgebied interessant. Het leerstofgebied draagt een zware verantwoordelijkheid voor de eerste fase afstudeerrichting 'Digitale Communicatie' en de stroming 'Informa-

tie en Communicatie' binnen de tweejarige vervolgoopleiding Wiskunde voor de Industrie.

Taken

Verrichten van onderzoek op het gebied van cryptologie; behulpzaam zijn bij werving en uitvoering van derde geldstroomprojecten binnen discrete wiskunde, met name binnen coderingstheorie en cryptologie; verzorgen van basis- en service-onderwijs; uitvoeren van begeleidings-taken voor de eerder genoemde afstudeerrichting en stroming.

Gevraagd

U bent gepromoveerd in de wiskunde en beschikt over een grondige kennis van de toepassingen van de discrete wiskunde, in het bijzonder hoe digitale informatie in de praktijk beschermd wordt door technieken uit de coderingstheorie en de cryptologie. Deze grondige kennis dient te blijken uit werkervaring en publicaties. Ervaring op het gebied van informatiebeveiliging strekt tot verdere aanbeveling. Ook kennis op het gebied van maatschappelijke en juridische aspecten van de cryptologie wordt gewaardeerd. Een praktijkgerichte instelling en goede contactuele eigenschappen. U beschikt over goede onderwijservaring of voldoende affiniteit met het onderwijsgeven.

Aanstelling/salaris

Een vaste baan met een proeftijd van max. 2 jaar. Het salaris bedraagt max. fl. 8.120,- bruto per maand.

Inlichtingen

Betreffende de functie: prof.dr.ir. H. van Tilborg, tst. 2739. Overige informatie: mw. M. van Koesveld-Maartense, personeelsfunctionaris, tst. 2321.

Hoe te reageren

Uw schriftelijke sollicitatie binnen twee weken richten aan drs.ing. H. van der Veeken, directeur beheer van de faculteit Wiskunde en Informatica, TUE, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, o.v.v. het vacaturnummer.

Dienst Overige Zaken

Handige jongens

Een week of twee geleden kreeg ik van Piet S. een kopie van een stukje uit *Nature*. 'Interessant wat je zoal tegenkomt als je zo nu en dan eens rondneust in de bibliotheek', zei hij, 'misschien is dit iets voor jou?' Onderzoeksfinanciering was het onderwerp en twee aspecten bleken vermeldingswaardig. Het eerste betrof de verschillende mogelijke financieringsmodellen, geïllustreerd met een plaatje van de prijs/performance relatie van apparatuur, met als parameter de tijd. Die relatie kan, vanzelfsprekend, worden weergegeven door een in de tijd horizontaal naar rechts verschuivende positieve e-macht, tenminste als performance op de horizontale as staat. De vraag die werd onderzocht met behulp van dit plaatje, betrof het gedrag in de tijd van apparatuurgebruikers, speciaal in het kader van de

vervangingswaarde van apparatuur. Kort gezegd zijn er drie strategieën.

(i) Tevreden zijn met wat je hebt aan huidige performance en - in de tijd - daarvoor steeds minder hoeven betalen. Een duidelijke verticale lijn in bovenbedoeld diagram.

(ii) Steeds globaal hetzelfde geld uitgeven bij vervanging en dus daarvoor in de tijd een almaar toenemende performance verkrijgen: een horizontale lijn in het diagram.

(iii) Altijd, koste wat het kost, de best mogelijke performance willen hebben. Een schuin oplopende lijn, duidelijk.

Als ik ons eigen koopgedrag toets aan deze drie strategieën, dan herken ik slechts lijn 2 en 3. Al jarenlang kopen we in onze groep PC's van ongeveer 4-5 kfl. Wat je daar nu voor krijgt staat in geen verhouding tot wat je drie jaar geleden kon kopen voor hetzelfde bedrag. Toch geven we, in deze

catagorie apparatuur, nooit veel meer uit dan deze, gegeven ons budget, blijkbaar redelijke prijs. Dit ondanks het feit dat je al jarenlang veel en veel duurder PC's kan kopen. We passen de horizontale lijn toe. Met werkstations is het anders. Hoe sneller de processoren, hoe meer geheugen, hoe meer paralleliseringsmogelijkheden, des te beter. Hier proberen we, wederom met als randvoorwaarde onze tijdelijke financiële mogelijkheden, telkens het uiterste binnen te krijgen en geven al ons geld uit, zelfs voordat we het daadwerkelijk hebben. Min of meer hetzelfde geldt voor nieuwe, steeds geavanceerdere experimentele faciliteiten. Of we het nu hebben over rekviscositeitsmeters, LDA, laser Doppler anemometrie, PTV of PIV, particle tracking of imaging velocimetrie, FIB, flow-induced bi-refringence technieken, over SIM, speckle interferometrie, hoge snelheids- en resolutie-videorecording, post-imaging en post-processing technieken; nog voordat het ene apparaat is geïnstalleerd en uitgetest, wordt het volgende al weer gekocht. De stijgende uitgavenlijn, duidelijk.

Wat bleek nu uit *Nature*? Strategie 1 werd inderdaad door niemand gevolgd, 2 bleek herkenbaar, terwijl 3 gehanteerd werd door groepen die aan de rand van

de wetenschap proberen te opereren. Als je dat als doel had, moest je investeren en het beste kopen wat beschikbaar was. Wat is de helling van de stijgende uitgavenlijn? Die bleek, globaal, een factor twee. Dus elk volgend apparaat was een factor twee duurder dan het vorige dat het verving. Het tweede interessante aspect betrof de consequentie van bovenstaande strategie. Als 'goede' onderzoeksgroepen die aan de 'top' willen blijven, telkens tweemaal zoveel geld nodig blijken te hebben om - grofweg - hetzelfde te kunnen doen, dan zullen andere daar - gegeven de niet almaar groeiende budgetten - noodzakelijkerwijs onder moeten lijden. Selectieve stimulatie, heet dat, geloof ik. Duidelijk is dat dit nu precies is wat er gebeurt, ook of juist in de technische wetenschappen. Op lokaal (faculteits)niveau, op globaal (instellings)niveau en ook op nationaal niveau. De TTI's, technologische topinstituten, die nog voor verschijnen zijn herdoopt tot LTI's, leading technological institutes (en niet leading top institutes, zoals soms foutief wordt geïnterpreteerd, moe van al dat top, top en leading, leading; en ook niet te vertalen met low technology institutes) en de TOP-onderzoekscholen zijn sprekende voorbeelden die zijn geëvolueerd uit de mislukte voor-

waardelijke financiering, de onderzoekschoolstrategie en meer van dat moois. Toen ik, onlangs, de nu ontstane situatie op dit gebied kort uitlegde in onze faculteitsraad, verzuchtte niet eens het meest onredelijke lid van die raad: 'De handige jongens weten weer eens te overleven'. Een min of meer direct verwijt. Ik dacht, maar was zo wijs dat niet uit te spreken: 'U weet niet half hoe hard er soms gewerkt wordt, zelfs in deze instelling, en hoe goed sommige groepen daardoor zijn'. Ik dacht tevens, maar sprak dat helemaal niet uit: 'Wanneer worden nu eens eindelijk die flauwekul faculteitsraden afgeschaft, waarin zelfs niet-negatieve medewerkers zich gemanipuleerd, machteloos en onrechtvaardig behandeld voelen'. En: 'Wanneer worden, zelfs in de academische wereld, en niet alleen bij mijn garage, bakker of melkboer, mensen zich ervan bewust dat afrekening op output nog niet eens het slechtste model is'. Ik dacht tenslotte: 'Echt handige jongens zitten hier helemaal niet'.

HanMeijer

Decaan hekelt cultuur bij de faculteit Bouwkunde

'In gedachten zie ik nu al vele vingers deze kant op wijzen: maar het bestuur; het bestuur dit, het bestuur dat... Laat ik daar kort over zijn: vergeet het maar. Wij zijn geen beheerders van een schiettent die telkens balletjes opgooien, die het verzamelde publiek vervolgens vrijblijvend aan barrels kunnen schieten. Het probleem is mijns inziens een gebrek aan persoonlijke en gedeelde inhoudelijke verantwoordelijkheid, wat tot uitdrukking komt in een gebrek aan zelfwerkzaamheid en initiatief.'

Prof.dr.ir. Jan Kerstens, decaan van de faculteit Bouwkunde, spaarde in zijn nieuwjaars-toespraak de faculteit bepaald niet. Het roer moet en zal om gaan.

mijn gang gaan. En eerlijk is eerlijk: dat was ook zo.' Kerstens stoorde zich er merkbaar aan dat het oude bestuur te gemakkelijk de schuld van alles kreeg, alsof dat alleen maar slechte besluiten had genomen. Bouwkunde werd van een onduidelijke en onbekende faculteit 'ergens in het Zuiden' een gewaardeerd en erkend instituut, dat bij diverse gelegenheden goed scoorde. Afgestudeerden beschikken in het algemeen over adequate en soms zelfs verrassend goede kennis en vaardigheden, zoals Kerstens in de praktijk als manager heeft ervaren. Toch moet er zeker een aantal zaken verbeterd worden.

Kop van Jut

Die verbeteringen betreffen onder meer het concept 'integratie'. Het

moet plaats maken voor synergie, waarbij multidisciplinair werken centraal staat. Naast de lauwe of het totaal ontbreken van reacties van de werkvloer, signaleert Kerstens ook iets anders. Ondanks alle mooie woorden over inhoudelijkheid in juni (tijdens de faculteitsbrede discussie in het Evoluon), werd het onderwerp van de discussie te snel verlegd naar de budget-verdelingen en de organisatie.

Daar ligt het volgende principe aan ten grondslag: 'De Balkan in eigen huis'. Kerstens: 'Dat is de tendens om nieuwe vakgroepen in te willen stellen in het verlengde van belangengroepen en ter verdediging van eigen deelbelangen in plaats van een streven naar synergie.' Nogmaals speelde Kerstens de bal terug naar de eigen inbreng van faculteits-medewerkers. De functie van het bestuur en staf als kop van Jut vervalt als de faculteit de zelf

gewenste democratisering, met de daarbij behorende grote invloed van alle betrokkenen, serieus neemt. Het bestuur wil de voorwaarden scheppen door, in dialoog met de vakgroepen, zaken te initiëren, te coördineren en te faciliteren. De werkvloer, met name de vakgroepen, moeten de inhoudelijke discussie voeden en voeren. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de invulling en concretisering.

Plezier

Maar hoe deze cultuuromslag te bereiken. Kerstens: 'Voor het overleven van de faculteit is het absoluut noodzakelijk dat de liefde van twee kanten komt. We hebben het nu over een diepere onderlaag, de ruggegraat van de faculteit, die nodig is om de inhoud te kunnen dragen. Die ligt nog onder de deur de studenten terecht geëiste inhoudelijke discussie.' Het bestuur vraagt van zijn medewerkers wat zij zelf doet: verantwoordelijkheden nemen, de noodzakelijke inspanningen verrichten en openheid van zaken geven.

Kerstens: 'Integer en met respect voor elkaar, dat is de enige manier waarop het werkt. Voor 'prijs-schieten', egocentrisme, gekanker

en 'gekonkel achter de schermen' pas ik.' Het bestuur komt dan ook op korte termijn met een communicatieplan, voor zowel de formele als de informele communicatie.

Kerstens waarschuwde de faculteit ook voor de financiële, bestuurlijke en maatschappelijke situatie van de faculteit: 'De tijd is daar dat wij als faculteit door de TUE en de buitenwereld keihard zullen worden afgerekend op onze inhoud, afgemeten aan onze resultaten. Wij zullen daar gezamenlijk uit moeten zien te komen. Als hedonisme en hokjesgeest de overhand krijgen is het doodgewoon afgelopen.' Maar de belangrijkste motivatie moet bij iedereen persoonlijk liggen.

Kerstens tot slot: 'Mogelijkheden liggen er vooral voor hen die initiatief en verantwoordelijkheid tonen. Het daaruit voortvloeiende plezier in het werk en in de studie is de basis voor een positieve en stimulerende cultuur op de faculteit. Dat heb je grotendeels zelf in de hand. Is dat eigenlijk geen heel positieve gedachte?'

door
Gerard
Verhoogt

Alleen als de bedrijfscultuur grondig verandert, kan de faculteit volgens Kerstens de toekomstige opgave aan. Hij wist wel een verklaring voor het ontbreken van de gewenste betrokkenheid: de faculteit werd de laatste jaren top-down bestuurd en een afwachtende houding bij de rest van de faculteit was het gevolg. 'Toch', zo herinnerde Kerstens zijn toehoorders er fijntjes aan, 'was dit een situatie die de faculteit zelf heeft gewenst.' Hoe dit proces was gegaan kon hij zich in gedachten wel voorstellen, want dit voltrok zich toen hij nog niet aan de TUE verbonden was: 'Laat het bestuur het noodzakelijke - maar vervelende - bestuurswerk maar opknappen, dan kan ik verder lekker rustig

Decaan Jan Kerstens tijdens het afsteken van zijn nieuwjaars toespraak: 'Wij zijn geen beheerders van een schiettent.'
Foto: Bram Saeyns

Ritzen wil samenwerking met buurlanden bevorderen

door
Mathé ten
Wolde
HOP

Studenten moeten vaker heen en weer reizen tussen hogescholen en universiteiten in Vlaanderen en drie Duitse deelstaten. Minister Ritzen heeft daar de eerstkomende 3,5 jaar bijna 30 miljoen gulden voor over. Ritzen is al jaren voorstander van internationalisering 'op de fiets'. Zo noemt hij de uitwisseling van docenten en studenten met hogescholen en universiteiten van de grenslanden Vlaanderen en de drie Duitse deelstaten Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen en Bremen. Maar nu vindt Ritzen dat er ook een goed fietspad moet worden aangelegd: hij wil dat er meer structuur en samenhang komt in de samenwer-

king tussen instellingen aan beide zijden van de grens. Voor 1997 trekt hij daar 4,5 miljoen gulden voor uit. Daarna stelt hij tot en met het jaar 2000 ieder jaar 8 miljoen gulden ter beschikking. Met het geld wil Ritzen bevorderen dat instellingen hun opleidingen of modules gaan 'internationaliseren'. Daardoor wordt het gaandeweg voor steeds grotere groepen Duitse, Vlaamse en Nederlandse studenten vanzelfsprekend dat zij aan een hogeschool of universiteit aan de andere kant van de grens studeren. Ritzen wil met nadruk alleen meerjarige projecten subsidiëren van instellingen die onderling goed bereikbaar zijn: heen en weer reizen op dezelfde dag moet mogelijk zijn. Onderwijsinstellingen kunnen ook subsidie aanvragen voor een gezamenlijke studie. Als voorbeeld noemt het ministerie de samenwerking tussen de Hogeschool

Venlo en de nabijgelegen Fachhochschule Krefeld, die gezamenlijk de opleiding Logistiek Management verzorgen: wie in Venlo afstudeert, krijgt ook een Duits diploma. Daardoor kunnen Nederlandse afgestudeerden ook op de Duitse vacatures solliciteren, en omgekeerd. Op den duur moet de samenwerking uitmonden in een soort 'open onderwijsruimte' van de grenslanden, vooruitlopend op een vrij verkeer van studenten, docenten en onderzoekers binnen de Europese Unie. Tot nu toe wil het in de praktijk met die Europese gedachte nog niet erg vlotten: vorige maand publiceerde de Europese onderwijscommissaris Edith Cresson dat studenten en onderzoekers nog veel hindernissen moeten nemen voordat zij tijdelijk naar het buitenland kunnen afreizen.

Bedrijven steken weer meer geld in onderzoek

door
Frank
Steenkamp
HOP

Nederlandse bedrijven durven de laatste jaren weer te investeren in onderzoek. Volgens het CBS zijn hun research- uitgaven in 1995 weer met acht procent gestegen. Voor het eerst in jaren zat er ook bij de vijf grote multinationals groei in de onderzoeksbudgetten. Nadat er jaren de klad had gezeten in de onderzoeksuitgaven door bedrijven, bleken ze in 1994 voor het eerst weer duidelijk te stijgen. Nieuwe cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek laten zien dat dit herstel doorzet. In die cijfers van het CBS is ook het onderzoek meegeteld dat bedrijven uitbesteden bij universiteiten of andere instituten. Van elke honderd gulden die de Nederlandse economie produceert, werd in

1995 een bedrag van fl. 1,08 door bedrijven besteed aan research en development. Dat is duidelijk boven het dieptepunt van fl. 0,95 dat in 1992 werd bereikt, maar ook nog ver onder de 'top' van fl. 1,33 die stamt uit 1987. In gulden gerekend stegen de R&D-uitgaven van bedrijven in 1995 met bijna een half miljard naar 6,9 miljard, een groei van bijna acht procent. De bulk hiervan (5,6 miljard) komt voor rekening van de industrie. De stijging van onderzoeksuitgaven doet zich overigens in vrijwel alle bedrijfstakken voor. De zakelijke dienstverlening (waaronder ook de softwarebranche) is net als vorig jaar relatief de sterkste groeier. Gekrompen zijn alleen de onderzoeksuitgaven in de chemie. Opvallend is ook dat voor het eerst in jaren ook de totale onderzoeksuitgaven van de vijf grote industriereuzen (waaronder Akzo Nobel, DSM en Shell) weer zijn gegroeid. Ze stegen van 3,0 naar 3,2 miljard.

Open opinies

Trendbreuk in het nieuwe jaar

Het CvB nodigde de TUE-gemeenschap uit voor de nieuwjaarsbijeenkomst op 6 januari en niet zoals gebruikelijk op de eerste werkdag in het nieuwe jaar. Toen ik dit las ben ik gaan navragen of misschien de eerste twee werkdagen in het nieuwe jaar ook als verplichte vakantie moesten worden beschouwd. Dit bleek niet het geval te zijn. Wat is dan de reden om een jarenlange traditie, waarbij de eerste werkdag werd benut om de obligate nieuwjaarsbijeen-

komst te houden, te doorbreken? Behoort dit wellicht tot één van de items van de TUE-strategie en is misschien een achterliggend doel om dit soort dagen, waarop som-

migen in de sneeuw of in de zon vertoeven, om die reden dan maar tot verplichte vakantie te bestemmen? Als de vakantieperiode van sommigen bepalend gaat worden voor het inrichten van de kalender van het academisch jaar, kunnen wij nog leuke dingen verwachten. Of moet deze trendbreuk gezien worden als een reactie op diegenen die de 24-uurs-economie voorstaan, waarbij van werknemers verwacht wordt dat zij zich het gehele jaar door flexibel opstellen om eventuele klanten 24 uur per dag van dienst te kunnen zijn, dit onder het motto 'de TUE laat zien

Netter, schoner en rookvrij

Ik heb zojuist in het mededelingenblad van de vakgroep Wiskunde en Informatica gelezen dat 'in overleg tussen de Dienst Interne Zaken en het college van bestuur is besloten dat de gebouwen er netter uit moeten zien'. Helaas is netter uitzien niet hetzelfde als schoon zijn. Om de gebouwen schoon te laten zijn moet de lucht ook schoon zijn: in het bijzonder verschoond van de stank van al de rokers die zonder schroom overal opsteken. De universiteit is een openbaar gebouw. Bij binnenkomst staat er een niet-roken teken op de deur. Echter, in tegenstelling tot andere universiteiten in het land (bijvoorbeeld Utrecht), vallen deze tekens niet op. Opvallender zijn de asbakken die voor de liften staan en overal op de gang (bijvoorbeeld voor de ingang

van de bibliotheek van Wiskunde en Informatica). Nieuwkomers en onbekenden worden op deze manier juist aangemoedigd om te roken. Zelfs onze nieuwe voorzitter van het CvB blijkt niet op de hoogte te zijn van de regels die in een openbaar gebouw zouden moeten gelden (of lapt deze aan zijn laars), door onlangs op het podium van onze 'schone', nieuwe blauwe zaal voor honderden mensen een sigaar op te steken. Als DIZ en het CvB de gebouwen zowel net als schoon willen houden, zouden ze moeten beginnen met het verplaatsen van de asbakken van voor de liften naar buiten de deuren van de gebouwen, het opruimen van alle andere asbakken binnen het gebouw, en het plaatsen van grote, opvallende niet-roken borden daarvoor in de plaats.

Roland Backhouse

dat het ook anders kan? Of wil het CvB voorkomen dat de onderwijsgevers deze nieuwjaarsbijeenkomst bezoeken, door deze te annuleren op de eerste onderwijsdag van het nieuwe jaar, dit met de gedachte dat de onderwijsgevers hun werk maar moeten doen en niet moeten zeuren dat met hen geen rekening is gehouden? Of wil het CvB de studenten op hun eerste onderwijsdag in het nieuwe jaar de gelegenheid geven om zich met redenen omkleed te onttrekken aan hun onderwijsverplichtingen met als doel hen meer maatschappelijk bewust te maken? Al met al blijft het gissen wat de werkelijke reden is geweest. Dat deze trendbreuk een bijdrage levert aan het ontwikkelen van normen en waarden lijkt mij twijfelachtig.

J.J. Hardon

Bedrijfsspaarregeling

Het maximaal te sparen bedrag in het kader van de spaarloonregeling voor 1997 is vastgesteld op fl. 1.638,- per jaar (fl. 136,50 per maand). Omdat de afgelopen maanden de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt sterk is gedaald, wordt als gevolg van deze ontwikkeling de rentevergoeding op bedrijfsspaarregelingen door de ING-Bank, gerekend vanaf 15 november 1996 verlaagd naar 3,75 procent. Voor TUE-personeel geldt deze verlaging zowel voor deelnemers aan de spaarloonregeling, alsmede aan de premiespaarregeling.

Per 1 november 1996 is de naam van de NMS Bank gewijzigd in Regio Bank.

Besluitenlijst CvB

Besluitenlijst van de 1188e vergadering van het CvB d.d. 12 december 1996.

8680. De besluitenlijst van de 1187e vergadering van het CvB d.d. 5 december 1996 wordt vastgesteld.

8681. Personeelsvoorstellen Het college besluit tot toekenning van een aantal bijzondere beloningen aan een aantal medewerkers.

8682. Benoemingen

A. College van Beroep voor de

Examens

Het college besluit J. Huijnen, M. van Buul en P. Biemond te benoemen tot studentlid, R. van Montfoort te herbenoemen als studentlid, J. Klinkers en J. Kluijtmans te benoemen tot plaatsvervangend studentlid en L. Reubsaet te herbenoemen als plaatsvervangend studentlid van het College van Beroep voor de Examens voor de periode van 1 januari 1997 tot 1 januari 1998.

B. Wetenschappelijke commissie TUE-UM

Het college besluit prof.dr.ir. J. Jansen per 1 december 1996 te ontheffen van zijn functie als lid van de wetenschappelijke commissie TUE-UM en in zijn plaats te benoemen prof.dr.ir. P. v.d. Bosch voor de periode van 1 december 1996 tot 1 december 1999.

8683. TUE-Onderzoekscholen

Het college besluit tot continuering van de participatiesubsidie voor de onderzoekschool MIDEG van kf 100. 8684. KNAW-erkenningaanvragen Het college besluit tot het indienen van aanvragen voor erkenning door de KNAW voor een aantal onderzoekscholen.

8685. Reorganisatieplan op hoofdlijnen voor het Bureau van de Universiteit

Het college besluit tot goedkeuring van het reorganisatieplan op hoofdlijnen voor het Bureau van de Universiteit.

8686. Technologisch Top Instituut Metalen

Het college besluit te participeren in het Technologisch Top Instituut Metalen.

Besluitenlijst UR

Besluiten genomen in de 277e vergadering van de U-raad d.d. 16 december 1996.

96.277.01 De U-raad besluit de begroting van de SSE voor het jaar 1997 conform artikel 9, lid 1 sub d van de stichtingsstatuten goed te keuren, met dien verstande dat het subsidiebedrag wordt vastgesteld op NLG 1 mln.

96.277.02 De U-raad besluit:

1. de begroting TUE 1997 vast te stellen met dien verstande dat het bedrag van Mf 5 voor het Strategiefonds wordt ondergebracht in de Algemene bedrijfsreserve;

2. de exploitatiebegrotingen van de beheerseenheden vast te stellen;

3. het CvB te verzoeken de raad alsnog een afzonderlijk begrotingsvoorstel voor te leggen betreffende de post 'Strategiefonds' die in de paragraaf Centrale stimulering wordt genoemd.

96.277.03 De U-raad besluit:

I. het Bestuursreglement TUE 1994 te wijzigen in dier voege dat artikel 28 komt te luiden:

Artikel 28 (art. 9.57 WHW)

De centrale diensten van de universiteit zijn: de stafafdeling algemene zaken (het bureau van de universiteit), de bibliotheek, het rekencentrum, het facilitair bedrijf en een beperkt aantal nader door het CvB in overleg met de U-raad te bepalen andere stafafdelingen en service-eenheden;

II. geen opmerkingen te maken bij de voorstellen van het College van Bestuur tot het wijzigen van het Algemeen Beheersreglement TUE 1987, in het kader van de reorganisatie van het Bureau van de Universiteit.

96.277.04 De U-raad besluit de Regeling Prestatiebeursfonds TUE cursusjaar 1996/1997 vast te stellen.

96.277.05 De U-raad besluit de regeling vergoeding bestuursactiviteiten TUE, laatstelijk gewijzigd bij UR-besluit nr. 95.264.03, te verlengen tot 1 januari 1998.

96.277.06 De U-raad besluit in te stemmen met het voorgenomen beleid inzake TUE-subsidies onderzoekscholen, zoals verwoord in de notitie 'TUE subsidies onderzoekscholen 1997'.

Komen & Gaan

Alleen techniek is teveel van het goede

Erik van Uffelen (24) heeft er al heel wat jaartjes studie op zitten. Na de MAVO deed hij eerst MTS elektrotechniek, ging vervolgens naar de HTS en studeert nu aan de TUE. Erik koos voor elektrotechniek omdat hij interesse had voor techniek en computers. Hij studeerde op de HTS dan ook af op technische computerkunde. Een vervolgstudie die alleen maar uit techniek zou bestaan, was hem toch wel wat veel van het goede en daarom koos hij aan de TUE voor de opleiding Techniek en Maatschappij, met als richting 'Techniek, Communicatie en Omgeving' (TCO). 'Ik vind elektrotechniek nog steeds heel interessant', zegt hij, 'maar ik wilde toch een verbreding met maatschappelijke vakken erbij. Een stroming als 'Technologie en Beleid' associeer ik met grote multinationals, daar

wil ik zeker niet gaan werken. TCO is meer op het individu gericht, de nadruk ligt meer op het consumentengericht denken en ontwerpen.' Sinds hij in september van dit collegejaar aan zijn TEMA-studie begon, is Erik al behoorlijk actief geweest. Hij roeit bij Thêta en is nauw betrokken bij studievereniging Intermate. 'Ik zit in de smoelenboekcommissie en ben voorzitter van de activiteitencommissie. Ik heb al een videomathon en pooltoernooi georganiseerd en binnenkort komt er een Italiaans mafia-feest aan.' Bij TEMA voelde hij zich meteen thuis. 'Vergeleken met de HTS is het veel gezelliger. Er was daar wel een vereniging, maar die was absoluut niet actief. Ze hielden

daar eens in de twee weken een borrel. Qua zelfstandigheid zie je een wereld van verschil. Hier regelen ze alles zelf, feesten, excursies, boekenverkoop. Dat zie je op de HTS niet.' Erik is ook al gevraagd voor het bestuur van Intermate, maar of hij daarin ook plaats gaat nemen is nog niet zeker: 'Daar wil ik nog eens goed over nadenken. Ik moet eerst kijken hoe het dan met mijn tijdsbesteding moet. Ik heb het namelijk heel druk met werken.' Erik verzorgt namelijk de automatisering voor een bedrijf dat caravans verkoopt. Dit doet hij samen met Joël Simons en Simon Poels, twee andere TEMA-studenten die samen met hem elektrotechniek aan de HTS hebben gestudeerd. 'Dit jaar nog willen we een officieel bedrijf opstarten', zegt de TEMA. 'Plannen daarvoor hebben we genoeg.'

In de rubriek 'Komen en Gaan' interviewen Moniek Stoffe en Jannigje Gerritzen de ene week een eerstejaars student en de andere week een oud-student van de TUE. Zowel het beginnen van een studie als het starten met een loopbaan betekent dat men breekt met het oude en weer een sprong in het diepe moet wagen.

Foto: Michael Broekmeulen

Naam:
Erik van Uffelen
Afkomstig uit:
Eindhoven

Studeert hier:
TEMA

Onderzoekscholen staan onder druk

Medio december deelde het college van bestuur aan de universiteitsraad mee dat met ingang van 1997 alleen de KNAW-erkende onderzoekscholen nog op subsidie van de TUE mogen rekenen. Dat is onderdeel van het beleid om de kwaliteit van het onderzoek te stimuleren. Ook vindt het CvB dat op strategisch belangrijke terreinen penvoerderschap van de TUE nagestreefd moet worden. De TUE is van negen onderzoekscholen penvoerder; daarvan zijn er tot nu toe nog maar drie erkend. Wat wil het CvB, hoe komt het dat Bouwkunde van geen enkele school penvoerder is en dat het befaamde Polymeren nog steeds niet erkend is? Enkele vragen van Cursor aan de rector magnificus en aan de decanen van B en T.

door
Alice
Pillot

Na het model van de Voorwaardelijke Financiering, waarin de opzet van het onderzoek meer projectmatig werd, is de ontwikkeling van de onderzoekscholen een volgende stap in de structurering van het onderzoek in Nederland. Daarbij spelen onder andere kwaliteitsoverwegingen een rol, zoals samenwerking, het vermijden van doublures en regelmatige externe toetsing. Het college van bestuur heeft de laatste maanden al herhaaldelijk laten blijken dat het grote waarde hecht aan erkenning van de hier opererende onderzoekscholen. Dat blijkt opnieuw uit de subsidieregeling voor 1997. Als het aan het CvB ligt wordt er op den duur geen onderzoek meer buiten de onderzoekscholen gedaan, incidentele gevallen daargelaten. Rector magnificus prof.dr. Martin Rem zegt daarover: 'Het belang van de onderzoekscholen neemt sterk toe. Je ziet dat steeds meer onderzoeksinitiatieven en geldstromen via de onderzoekscholen

lopen. Erkende onderzoekscholen, wel te verstaan, want de niet-erkende bestaán niet eens in de landelijke visie. Onlangs sprak ik iemand van de KNAW en toen ik in de loop van het gesprek onze informatica-onderzoekschool IPA noemde, zei hij: 'IPA? Er bestaat geen onderzoekschool IPA'. Zo'n situatie is natuurlijk ongewenst. De TUE neemt deel in elf erkende scholen en heeft maar van drie daarvan het penvoerderschap. Daarmee loopt onze instelling duidelijk achter bij Delft en Twente, die in respectievelijk 18 en 17 scholen meedoen.'

Low profile

Het belang, dat het college aan het penvoerderschap hecht, wordt vanuit de faculteiten onderschreven. De decanen van Bouwkunde en van Scheikundige Technologie vinden dat de penvoerder toch altijd iets meer in de melk te brokkelen heeft als het gaat om afstemming van activiteiten en om

het leiden van geldstromen. Prof.dr.ir. Jan Kerstens, decaan van de faculteit Bouwkunde: 'Ook de betekenis van het penvoerderschap voor het opbouwen van een netwerk en voor pr-doeleinden moet niet onderschat worden. Het is voor het profiel van de TUE goed als hier een flink aantal onderzoekscholen hun zetel hebben. Een goedlopende onderzoekschool wordt toch vereenzelvigd met de instelling waar hij gevestigd is. De wetenschappelijk directeur komt meestal uit de instelling die penvoerder is, en hij is de man die met het bedrijfsleven en met de ministeries praat. Als Eindhoven kom je er nauwelijks aan te pas, soms lijkt het of ze niet eens weten dat we bestaan. We doen wat weinig aan pr, de mentaliteit hier is een beetje te 'low profile', we mogen gerust wat meer aan de weg timmeren. Helaas kan de faculteit Bouwkunde niet bogen op een eigen onderzoekschool. We doen mee in NETHUR en Bouw, die hun zetel respectievelijk in Utrecht en Delft hebben.' NETHUR is een grote multidisciplinaire onderzoekschool op het gebied van stedelijk onderzoek. Er werken ruim honderd aio's van uiteenlopende disciplines: naast stedenbouwkundigen en planologen ook sociologen, geografen en juristen. Met elf aio's neemt de Eindhovense faculteit een bescheiden plaats in, naast de universiteiten van Amsterdam, Delft en Utrecht.

Calibre

Kerstens: 'De faculteit zit met een structureel probleem, namelijk dat bouwkundig onderzoek vooral in de niet-fundamentele hoek zit, in de categorieën toegepast onderzoek en ontwikkeling van producten en processen. Die lenen zich minder voor organisatie in een

zoek op het gebied van computertoepassingen en automatisering en richt zich daarbij niet alleen op de bouwwereld. Het is werkzaam in tal van segmenten, zoals virtual environments, visualisatie-technieken, computergesteund ontwerpen en tekenen, gebruikers-interface en computergesteund onderwijs. Het ligt in de bedoeling dat Calibre verder uitgebouwd wordt, tot een 'centre of research excellence'.

Polymeren

Bij de faculteit Scheikundige Technologie bestaat al lang het - veel grotere - hoogwaardige

men rechtstreeks naar onderzoekscholen gaan, komt de faculteit daardoor een beetje buitenspel te staan, er blijft minder sturingsruimte over.'

Geldbuidel

Met de interne TUE-subsidie voor 1997 is maximaal 5,2 miljoen gulden gemoeid: 4,4 miljoen voor de negen onderzoekscholen waarvan de TUE penvoerder is en 0,8 miljoen voor deelname elders. Omdat het CvB deze middelen pas beschikbaar wil stellen als alle aanvragen door de KNAW erkend worden, heeft het CvB besloten om in de begroting het budget te

Niet-erkende onderzoekscholen

met TUE-participatie

- BETA: Institute for Business Engineering and Technology Application (*)
- CPS: Centrum voor Plasmafysica en Stralingstechnologie (*)
- EM: Engineering Mechanics (*)
- IPA: Instituut voor Programmatuurkunde en Algoritmiek (*)
- Polymeren (*)
- Schouten School (*)
- SIKS: School voor Informatie- en KennisSystemen

(* = TUE is penvoerder)

onderzoeksinstituut EPL, Eindhoven Polymer Laboratories, van de onderzoekschool Polymeren. Polymeren is in een aantal opzichten een buitenbeentje. De onderzoekschool bestaat sinds 1993 en heeft zich kwalitatief ruimschoots bewezen. Dat blijkt onder andere uit verkregen subsidies en sponsoring door het bedrijfsleven. Het verwerven van een KNAW-erkenning heeft tot nu toe niet zo'n hoge prioriteit gehad en is opnieuw wat op de achtergrond geraakt, nu geopteerd wordt voor een aanwijzing als Technologisch Topinstituut. Na een eerste landelijke selectieronde zijn daarvoor zes kandidaten overgebleven, waarvan er waarschijnlijk drie het predikaat TTI zullen mogen gaan voeren (in het nieuwste jargon ook wel LTI genoemd; Leading Technological Institute). Door het CvB wordt overigens wel aangedrongen op indiening van een KNAW-erkenningaanvraag op uiterlijk 1 januari 1998.

Structuur

Prof.dr.ir. Rudi Metselaar, decaan van de faculteit Scheikundige Technologie, vindt ook dat die erkenning er moet komen. Metselaar: 'Op zich hoeft dat ook niet zo'n probleem te zijn. De structuur eromheen, de afstemming van de onderzoeksgroepen is er en de eisen die aan een TTI gesteld worden, overlappen die van een onderzoekschool voor een belangrijk deel. Als faculteit hebben we niet zo'n behoefte aan van boven opgelegde structurering en regulering van het onderzoek. Voor scheikundig onderzoek was er van oudsher al een goedgestructureerde samenwerking en afstemming, met jaarlijkse beoordelingen in het kader van het tweede geldstroom onderzoeksinstituut SON. In onze faculteit is vrijwel alle onderzoek al in onderzoekscholen ondergebracht. Bij het beleid van het CvB is nog wel een kanttekening te plaatsen: als er steeds meer belangrijke geldstro-

beperken tot (totaal) 4,5 miljoen. Zijn er nog nieuwe initiatieven te verwachten en is daar dan financiële ruimte voor? De vijf aanvragen voor erkenning waarvan momenteel sprake is, betreffen reeds bestaande scholen. Het gaat om het al eerder genoemde IPA en om CPS, BETA, Schouten School en EM. Schouten School is de opvolger van de al lang functionerende IPO-school. EM, Engineering Mechanics, houdt zich bezig met de mechanica van vaste stoffen. Het komt in de plaats van STEVIN, de interne TUE-onderzoekschool die in eerste instantie geen erkenning van de KNAW kreeg omdat er enkele disciplines (zoals stromingsleer) in meededen die landelijk al in andere scholen zitten. In EM doen nu ook Delft en Twente mee. STEVIN blijft overigens wel voortbestaan, niet als school, maar als intern multidisciplinair onderzoekcentrum. De nieuwe opleiding Biomedische Technologie is een voorbeeld van een initiatief waarvan het onderzoek voorlopig niet in een onderzoekschool hoeft te worden ondergebracht. Rem: 'Het onderzoek vindt, zowel in Eindhoven als in Maastricht, aan diverse faculteiten plaats en is al ondergebracht in bestaande onderzoekscholen. Ook op andere terreinen verwachten we geen initiatieven voor nieuwe onderzoekscholen. Wel houden we er rekening mee dat bestaande scholen verder willen uitbreiden of kwalitatieve verbeteringen willen doorvoeren. Vooral als daarmee de kans op erkenning wordt vergroot, zijn er in principe ook middelen beschikbaar. Maar ze moeten er wel om vragen, we gaan niet bij voorbaat met de geldbuidel lopen zwaaien!'

Erkende onderzoekscholen

met TUE-participatie

- Bouw: Integraal construeren voor de bouw
- Burgerscentrum
- COBRA: Communication Technology: Basic Research and Applications (*)
- DISC: Dutch Institute of Systems and Control
- EIDMA: Euler Institute for Discrete Mathematics and its Applications (*)
- MIDEK: Materiaal Instituut Delft, Eindhoven, Groningen
- NETHUR: Netherlands Graduate School of Housing and Urban Research
- NIOK: Nederlands Instituut voor Onderzoek in de Katalyse (*)
- OSPT: OnderzoekSchool ProcesTechnologie
- Theoretische Natuurkunde

(* = TUE is penvoerder)

onderzoekschool. Voor die categorieën proberen we - waar mogelijk - strategische allianties aan te gaan. Voor toegepast onderzoek bijvoorbeeld met TNO. Wat we hebben aan fundamenteel onderzoek is allemaal in Bouw ondergebracht. Het gaat om zo'n twintig aio's, toch een behoorlijk aantal. Veel kans op een 'eigen' onderzoekschool zie ik niet. Als Bouw verder doorgroeit is er op den duur een splitsing denkbaar. Het ligt voor de hand om dan het penvoerderschap opnieuw te bekijken.' Een instituut dat zich qua karakter niet zo gemakkelijk in een onderzoekschool laat inpassen is Calibre, het paradepaardje van Bouwkunde. Calibre doet onder-

TEMA-student in India op zoek naar zelfontplooiing

Al een tijdje liep TEMA-student Arjan van Dal rond met het idee om er eens een jaar tussen-uit te gaan. Na drie jaar op de TUE besloot hij dat het er maar eens van moest komen en vertrok, na de nodige voorbereidingen, voor acht maanden naar India. 'Het is belangrijk om te weten wat er écht leeft in een ontwikkelingsland. Anders blijft zo'n studie Internationale Technologische Ontwikkelingskunde (ITOK) toch te abstract.'

door
Huibert
Spoorenberg

Na mijn eerste jaar was ik al eens twee maanden naar een werkkamp in Kenya geweest', vertelt Van Dal. 'Maar het idee van spanning en avontuur bleef trekken. En er zat zeker ook een deel ideologie bij. Een soort zoeken naar zelfontplooiing.' Van Dal wilde niet speciaal voor een werkopdracht weg. Het was voor hem het belangrijkste om te weten te komen wat het leven voor de lokale bevolking van een land inhoudt, wat zij belangrijk vinden en waar zij waarde aan hechten. Samen met een vriendin is hij daarom verschillende organisaties gaan bezoeken. Hij kwam uiteindelijk terecht bij Missie en Jongeren.

'Dat klinkt eng, ja. Maar het valt erg mee. Ze geven je een goede voorbereiding en zetten je aan het denken over wat nou echt je motivatie is. Bovendien hebben ze in veel verschillende landen mensen die daar al geruime tijd verblijven en dus goed weten wat je kunt verwachten.' In het geval van Van Dal was dat pater Frans, die al achttien jaar in de Indiase stad Varanasi verblijft. Hij was het ook die de woonruimte voor Van Dal regelde, bij een familie uit de middenkaste. Daar kwam hij samen met Alike Visser te zitten op een kamer van twee bij tweehalft in een huis met in totaal 22 personen. Ze hadden er geen stromend water, maar wel elektriciteit en een latrine.

Holy

'In het begin was het erg wennen', vertelt Van Dal. 'Bij aankomst in Delhi werden we helemaal overweldigd door de enorme mensenmassa's die je daar ziet. En ze lichten je op waar je bijstaat.' Van Dal is maar blijven proberen alles genuanceerd te benaderen. In het begin van zijn verblijf in Varanasi zat hij veel op de binnenplaats van zijn huis waar hij met de voorbijgangers probeerde te praten. 'Wat je doet op zo'n dag lijkt niet zo veel voor te stellen. Indiërs beste-

den erg veel tijd aan sociale contacten en vonden het erg raar als ik zelf mijn kleren ging wassen. Ze waren bang dat ik moe werd.' Later werkte Van Dal nog bij de zusters van Moeder Theresa en gaf hij Engelse les. Bovendien werkte hij mee in een coöperatieve tuin en assisteerde bij het schilderen van een school. 'Over het algemeen vond de familie waar we bij inwoonden onze aanwezigheid heel vanzelfsprekend', vertelt hij. 'Ze kenden pater Frans ook natuurlijk, dat scheelde. Maar ze betrokken ons echt overal bij. Bij de begrafenis van de buurman bijvoorbeeld. Toen hield ik me nogal afzijdig, ik wilde me niet opdringen. Maar achteraf waren ze er zelfs enigszins verontwaardigd over dat ik niet mee was geweest.' Een andere belangrijke gebeurtenis die Van Dal aan den lijve ondervond, was Holy. Dat is een feest waarbij iedereen elkaar besmeurt met verf, waarna men zich gezamenlijk gaat wassen in de heilige rivier de Ganges, die door Varanasi stroomt. 'Ik heb me toen gewoon thuis afgespoeld, hoor, maar toch', grijnst Van Dal.

Doodsrituelen

Varanasi heeft ongeveer 1,5 miljoen inwoners en is één van de 'heiligste' steden van India. Vaak ging Van Dal zo maar bij de oever van de Ganges staan kijken, waarbij hij met Hindoe priesters in aanraking kwam. 'Soms, bij een bepaalde planetenstand, komen er wel drie miljoen mensen op af om een bad te nemen in de Ganges. Ik heb dat één keer meegemaakt. Er verdrinken daarbij uiteraard heel wat mensen.' De dood is overigens iets waar je in ieder geval niet omheen kunt in India. Vaak zie je op straat mensen half dood gaan. Elke dag zie je wel baren met lijken in goudglinsterende gewaden worden weggedragen naar de ghats, de wereldberoemde badterassen aan de oevers van de Ganges, waar ze worden gecremeerd. 'Ik vond het wel mooi om die crematies in alle openbaarheid te zien met alle rituelen die erbij horen', zegt Van Dal. 'En wat er van de crematies resteert gooien ze gewoon in de rivier. Waar dus ook in gezwommen wordt. Je ziet er ook veel kadavers drijven. Van koelen bijvoorbeeld, omdat die net als priesters, zwangere vrouwen en baby's niet gecremeerd mogen worden. Mensen met besmette-

lijke ziekten trouwens ook niet. De Indiërs denken dat die ziekten dan in de lucht komen.'

Kastelozen

Na een maand verhuisden Van Dal en Visser naar een wijk waar alleen kastelozen wonen, mensen uit de allerlaagste lagen van de samenleving. Van Dal wil zijn nieuwe verblijfplaats echter geen sloppenwijk noemen, want hoewel er geen sanitaire voorzieningen waren en de riolering niet functioneerde, bestond die wijk gewoon uit stenen huizen. De mensen die er wonen hebben die huizen zelf gebouwd en zijn daar erg trots op. Tot voor kort mochten mensen uit hogere kasten niet eens met de schaduw van deze 'onaanraakbaren' in contact komen. Of als spelende kinderen een hek van mensen uit een hogere kaste hadden aangeraakt, dan werd dat gauw schoongemaakt. 'Dat is nu minder', zegt Van Dal, 'al is er zeker

man en kinderen hebben gegeten, en moeten ook altijd lager zitten. Op de vloer dus. Maar het hangt ook wel van hun kaste af. Kastelozen hebben meestal nog een redelijke mate van vrijheid. Daar komt de vrouw tenminste nog het huis uit, al is het om hout te sprokelen en dergelijke. Vrouwen uit de hogere kasten mogen in principe hun huis niet eens uit. Als ze pech hebben komen ze na hun huwelijk zelfs nooit meer bij hun oude familie terug. Ze worden uitgehuwelijkt, waarbij een meisje min of meer aan een wildvreemde man wordt gekoppeld met de nodige bruidsschat en een feest.

Meisjes worden sowieso een beetje als last beschouwd en vaak ook niet naar school gestuurd, tenzij als toegevoegde waarde om hen aantrekkelijker te maken voor een man met een beter toekomstperspectief. In de hogere kasten gaan wel veel meisjes studeren, maar later komen ze toch in huis

Als ze al elektriciteit hebben kunnen ze vaak de meter niet aflezen en krijgen ze een veel te hoge rekening. Maar de drang om te ontwikkelen is er. Veel mensen willen elektriciteit. Het is een statussymbool om een peertje te hebben of een radio. 'En dat resulteert dan in krijsende Hindi-muziek om half zes 's ochtends', concludeert Van Dal. Overigens zijn het vaak de vrouwen die vooruitgang willen. Mannen leggen zich sneller neer bij de positie die hen door hun godsdienst is opgelegd. Die gelatenheid is zeer typisch voor India. Mannen zeggen al gauw dat iets de wil van God is. Kasteloos? Ach, we hopen maar dat het in een volgend leven beter is. Jongens van een jaar of twaalf worden vaak heel balorig en willen niet meer naar school. Meisjes willen juist wel Engels leren of naaien, zodat ze iets voor zichzelf kunnen beginnen. Mannen blijven voornamelijk bezig met hun sociale contacten. Maar als ze werken, doen ze dat ook heel hard: zo'n 12-16 uur per dag.

Twijfel

'Wat nu echt belangrijk is voor de mensen is me nog steeds niet helemaal duidelijk', zegt van Dal, 'maar het is me duidelijker dan voor mensen die maar voor een korte periode in India zijn geweest. En nu ik terug ben, ben ik

Arjan van Dal (rechts) viert Holy met een vriendin.
Foto: Arjan van Dal

te zitten. Als de man eerder overlijdt dan de vrouw, ervaart men de weduwe vaak als last omdat ze nog te eten moet krijgen. Je ziet vaak dat ze dan aan hun lot worden overgelaten en aan het bedelen slaan.

in ieder geval een stuk kritischer geworden, met name wat betreft de inhoud van collegevakken. Ik heb zelfs een tijdje getwijfeld of ik niet zou stoppen met studeren. Maar ik ben toch doorgegaan omdat dit een goede basis geeft. In vergelijking met sociale wetenschappen heb je een veel praktischer achtergrond, en dat is erg belangrijk. Verder heb ik nu een beter beeld van wat ik zou willen doen, al is het de vraag of dat wel kan. Het liefste zou ik namelijk hetzelfde doen, maar dan wel met een project, op hetzelfde niveau als de mensen daar en in samenwerking met hen. Als expatriate kom je vaak in een bepaalde kring terecht en dat is niet mijn bedoeling.'

Ontwikkeling

India is zich momenteel sterk aan het ontwikkelen, mede als gevolg van de vrije markteconomie. Bedrijven als Coca Cola en McDonalds beginnen zich er nu ook te vestigen. En waar men nu nog meestal in een fietsfile terecht komt, gaan auto's en scooters meer en meer het straatbeeld bepalen. Ook Varanasi is zich sterk aan het uitbreiden. Kasteloze mensen zijn daarbij erg makkelijk te manipuleren omdat ze minder mondig zijn. Vaak worden ze voor een appel en een ei afgescheept, terwijl investeerders hun land in beslag nemen.

Het probleem van kastelozen is voornamelijk hun slechte scholing. Er zijn heel veel analfabeten.

Vrouwen

De positie van vrouwen in het algemeen is in India nog erg slecht. Ze eten altijd pas nadat

Faculteitsberichten

Faculteitsberichten moeten donderdagmiddag voor 15.00 uur via bureau onderwijs bij voorkeur via e-mail (cursor@cur.tue.nl) en eventueel op diskette (WP 5.1) bij Cursor worden aangeleverd. Een bericht wordt één keer geplaatst. Een bericht voor meerdere faculteiten wordt éénmaal volledig en vervolgens met verwijzing geplaatst. Samenvattingen langer dan tien regels worden geweigerd.

ALLE FACULTEITEN

Wijzigingen collegerooster

W/WMT	4.2	vr 3+4	4L110 Aud.11	wordt Aud.12
E/IT	4.2	wo 1+2+3	5P410 EEG221	wordt 2+3+4 uur
B	3.2	vr 3+4	7P743 Aud.12	vervalt
PP-fase	4.2	di 1+2	OF610 Aud.13	wordt Aud.2

Wijziging instructierooster

Inf 3.2 vr nm 2L502 miv 31/1 wordt miv 20/12, maar op 17/1 Aud.7+Aud.8

Prestatiebeurs

Een student die vóór 1 februari van zijn eerste studiejaar met studiefinanciering stopt met zijn opleiding, hoeft de tot dan toe ontvangen prestatiebeurs niet terug te betalen, mits in de rest van dat studiejaar geen studiefinanciering wordt aangevraagd voor een andere opleiding in het hoger onderwijs. Studenten die van bovengenoemde regeling gebruikmaken en in september aan een andere opleiding beginnen, wordt geadviseerd bij het Bureau Studentendecanen (HG 0.08, tst. 2263) te informeren naar de gevolgen voor de prestatiebeurs.

Tempoebursfonds

Studenten die in '95/'96 hun temponorm van 21 studiepunten niet gehaald hebben door bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld ziekte, familie-omstandigheden of bestuurswerk), kunnen tot 1 februari een aanvraag inleveren voor een vergoeding uit het TUE-tempoebursfonds. Informatie: Bureau Studentendecanen, HG 0.08, tst. 2263.

Traineeships Leonardo

Diverse traineeships bij een buitenlands bedrijf zijn voor studenten en/of pas afgestudeerden beschikbaar in het kader van het EU-programma Leonardo. Aanbiedingen per 16 december voor Bouwkunde, Elektrotechniek en Informatietechniek, Technologie Management, Werktuigbouwkunde, Wiskunde en Informatica, en Scheikundige Technologie zijn per faculteit aangegeven. Informatie: Alessandra Ricci, tst. 4908.

Psychoacoustics in Industry and Universities

Van 20 t/m 22 januari vindt op het Instituut voor Perceptie Onderzoek (IPO) het eerste symposium van de European Acoustics Association (EAA) plaats. Het is bedoeld voor mensen met een professionele belangstelling voor research, toepassingen en opleidingen op het gebied van de psycho-akoestiek. De ongeveer twintig voordrachten zijn verdeeld over vier groepen:

- Interactie en samenwerking tussen de industrie en de universiteiten;
- Opleidingssituatie in de diverse Europese landen;
- Toepassingen in de industriële research en ontwikkeling;
- Psycho-akoestiek als evaluatiemiddel.

De toegangskosten bedragen fl. 100,- voor EAA-leden en fl. 120,- voor niet-leden (50% korting voor studenten en promovendi). Nadere informatie: Armin Kohlrausch, IPO, tel: 2773858, fax: 2773876, e-mail: kohlraus@natlab.research.philips.com, of via de volgende Web-pagina: <http://www.tue.nl/ipo/hearing/symposium>.

Openbare lezing over facility management

Prof. W. Sims houdt donderdag 9 januari op uitnodiging van de leerstoel Facility Management en de Vereniging Facility Management Nederland een lezing met de titel: 'Up to present and future of facility management'. Sims is een expert op het gebied van facility management in grote en middelgrote Amerikaanse bedrijven. Recentelijk publiceerde hij een rapport over kantoorinrichtingen in het Amerikaanse bedrijfsleven. Sims is voorzitter van de vakgroep Facility Management aan de Cornell University in de Verenigde Staten. De lezing is van 16.00-17.00 uur in de blauwe zaal van het auditorium.

Keuzevak/lezingencyclus Industrieel ontwerpen (4L110)

Zie onder de faculteit Werktuigbouwkunde

BOUWKUNDE

Traineeships Leonardo

- Duitsland; Contrimex; 6 maanden; goede kennis van Duits vereist.
  - Duitsland; Sensycon GmbH; zsm, 6-12 maanden; goede kennis van Duits en Engels vereist.
  - Spanje; Acuda (Barcelona); zsm, 4 maanden; vloeiend Spaans en Engels vereist.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

ELEKTROTECHNIEK EN INFORMATIETECHNIEK

PP-Colloquium Elektrotechniek

Verzorgd door de vakgroep Telecommunicatietechnologie en Elektromagnetisme (TTE/EEA).

- ir. M. Creusen en prof.dr.-ing. L. Kaufmann ('Meebouwen aan de elektronische snelweg') woensdag 15 januari, 10.45 uur, Collegezaal EH.

Samenvatting:

De huidige ontwikkelingen in de telecommunicatie kunnen niet voortgezet worden als de basiscomponenten, de bouwstenen, niet mee revolutioneren. Laserdiodes, fotodetectoren, maar ook hoge snelheids microelektronica bouwstenen als HFET's, HBT's, DBRT's dienen dus continu verbeterd en liefst geïntegreerd te worden. Naast het ontwerpen en fabriceren van halfgeleider bouwstenen is een andere kernactiviteit van de groep het modelleren en karakteriseren van bouwstenen. Ter afsluiting worden de mogelijkheden voor (bedrijfs-) stages en het in- of extern afstuderen bij de leerstoel Elektronische Bouwstenen besproken. Ook Socrates/Erasmus-beurzen komen aan bod.

Intekenen practica/instructies lentetrimester '97

De intekening is geopend voor de practica/instructies van het lentetrimester 1997. Er kan worden ingetekend tot 14 februari 1997. De intekelijsten hangen op de borden naast de studentenadministratie.

ALV Thor

Vrijdag 17 januari wordt de 127e Algemene Ledenvergadering van Thor gehouden in EH 0.21 van 14.00 tot 17.00 uur.

Stagevoordracht

- J.M.B.M. Kennis ('Demonstratie van adaptief filter mbv geluidskaart') woensdag 15 januari, 14.00 uur, EH 6.01.

Traineeships Leonardo/Elektrotechniek

- Duitsland; Cebra; 4-6 maanden; kennis van Duits en Engels vereist, kennis van Chinees gewenst.
  - Duitsland; Sensycon GmbH; zsm, 6-12 maanden; goede kennis van Duits en Engels vereist.
  - Italië; bedrijf in Emilia-Romagna; zsm, 5 maanden; kennis van Engels vereist.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

Traineeships Leonardo/Informatietechniek

- Duitsland; Rudolph; software in medische sector.
  - Duitsland; FET-IPE Wolf; zsm, 3-12 maanden; goede kennis van Duits en Engels vereist.
  - Engeland; Catalyst Action Ltd.; zsm, 6-12 maanden.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908

TECHNISCHE NATUURKUNDE

Herkansing Dynamische Systemen en Regeltechniek

De herkansing voor het vak Dynamische Systemen en Regeltechniek (3B180) is gepland op donderdag 23 januari. Iff eerdere berichten, zullen alle studenten in de gelegenheid gesteld worden om hieraan deel te nemen.

Afstudeervoordracht

- A.J. Markvoort ('(Ultra-)Small Angle X-ray Scattering aan colloïdale oliemengsels: mathematische modellering en fysische conclusies') vrijdag 10 januari, 14.00 uur, Na 2.29.

TECHNOLOGIE MANAGEMENT

Traineeships Leonardo

- Frankrijk; Agence Touristique du Bearn; zsm, 5 maanden; goede kennis van Duits en Nederlands vereist.
  - Engeland; Catalyst Action Ltd.; zsm, 6-12 maanden.
  - Spanje; Repsol Quimica; zsm, goede kennis van Spaans vereist.
  - Italië; bedrijf in Emilia-Romagna; zsm, 5 maanden; kennis van Engels, eventueel ook Italiaans vereist.
  - Duitsland; DGM GmbH; zsm, 3-6 maanden; vloeiend Engels sprekend, gemiddeld kennis van Duits vereist.
  - Duitsland; ComEAST; maart 1997, 6 maanden; kennis van Duits en Engels vereist.
  - Duitsland; DSW (German Foundation for World Population); zsm, 6 maanden; vloeiend Engels en Duits sprekend + andere EU taal vereist.
- Info: Alessandra Ricci, tel.4908.

TECHNISCHE BEDRIJFSKUNDE

Inkoopmanagement (1A140)

Ivm leveringsproblemen kan geen gebruik worden gemaakt van het boek 'Purchasing Management'. Er zal nu gebruik gemaakt worden van 'Inkoop in strategisch perspectief' (2e druk 1992). Dit boek is verkrijgbaar bij de TU Boekhandel.

TECHNIEK & MAATSCHAPPIJ

Afstudeervoordracht

- M. Pantus ('Implementation of a total quality assurance system in electronics') donderdag 9 januari, 15.00 uur, TEMA 0.16.

WERKTUIGBOUWKUNDE

Afstudeercolloquium

- J.A.L.W. Brouwers ('Analyse van een hot runner') dinsdag 14 januari, 9.00 uur, WH 4.14.

Lezing Industrieel Ontwerpen (4L110)

Vrijdag 10 januari wordt in het kader van het college Industrieel Ontwerpen (4L110) een gastcollege gehouden over Industrieel Ontwerpen in de praktijk.

Zie verder op pagina 12

Oorlog om een zielig hoopje mens

**Cultu-
r**

'Als je Helena ziet denk je: Is daar de oorlog nu om begonnen, om zo'n zielig hoopje mens?', zegt actrice Elsie de Brauw. Ze is druk bezig met de repetities van 'Trojaanse vrouwen', het nieuwe toneelstuk van Het Zuidelijk Toneel (HZT). Na de bekende list met het paard verloor Troje de oorlog, alle mannen zijn vermoord, de stad is verwoest en geplunderd. Vier vrouwen wachten hun lot af: Hekabe, de koningin van Troje; haar dochter Cassandra; Andromache, Hekabe's schoondochter en Helena, om wie de oorlog was begonnen. Voor de try-outs van deze voorstelling krijgen lezers van Cursor vijf piek korting, waarmee die vijftien gulden kosten.

De Griekse tragedieschrijver Euripides (486-406 voor Christus) schreef 'Trojaanse vrouwen' als gedachtenexperiment, toen Griekenland op het toppunt van haar macht stond. Euripides, toen al omstreden, hield zijn landgenoten een spiegel voor en draaide de rollen om: wat zou er gebeuren als anderen ons eens verslaan? Daarvoor refereerde hij aan Troje, dat achthonderd jaar eerder door Griekenland werd verslagen. In het stuk speelt Elsie de Brauw (1961) de rol van Cassandra, het is al haar zesde Griekse tragedie. Ze speelde onder meer in 'Thyestes' en vorig jaar nog in 'Phaedra' bij HZT. Als Phaedra, de vrouw van Theseus, bewoog ze zich kronkelend van geilheid en verlangen over het toneel, verliefd als ze was op haar stiefzoon. Wat trekt haar zo in die oude Griekse tragedies? De Brauw, de rust en de nuchterheid zelve, probeert het handenwrijvend te verwoorden: 'Alles zit erin. Het is écht, je dringt tot de kern door. Die oude teksten zijn zo rijk, ze blijven overtuigend.' Mede daardoor was ook een nieuwe interpretatie van dit stuk mogelijk, terwijl de oude tekst integraal is overgenomen. Werd Cassandra in oudere opvoeringen vaak heel lief gespeeld, ze was wel

gek. Nu is ze agressief, dapper. Andromache was verdrietig en is nu boos, verontwaardigd. Was Helena vooral mooi en ongenaakbaar, nu zit ze helemaal kapot. De Brauw: 'Als je haar ziet denk je: Is daar de oorlog nu om begonnen, om zo'n zielig hoopje mens?' Alle vrouwen hebben hun eigen reden om te willen overleven, ook al zullen ze worden weggevoerd als slavin of bijvrouw. Cassandra leeft voor de wraak en als zienares weet ze dat die zal komen. Helena wil gewoon blijven leven, ze vindt nog steeds dat het allemaal niet echt haar schuld is. De Brauw: 'Cassandra komt afscheid nemen van haar jeugd om daarna haar wraak te kunnen voltrekken. Na het begin dacht ik: 'Waarom heeft Cassandra deze wraakgevoelens?' Anderen hebben daar een betere reden voor, zoals Andromache. De Grieken hebben haar zoon vermoord, omdat ze bang waren dat hij later wraak zou nemen.'

Aards

Wat maakt dit stuk belangrijk? De Brauw: 'Je kunt het niet vaak genoeg hebben over de oorlog en de gevolgen daarvan. Maar op tv gaat het voorbij, hier wordt het tastbaar, je raakt begaan met de personen. Er wordt ook alles aan gedaan om het stuk heel aards te houden. Er ligt een dood paard op het toneel, de vloer is van ge-

Elsie de Brauw: 'Op tv gaat het voorbij, hier raak je begaan met de personen.' Foto: Bram Saeys

droogd klei. Op het decor staan grote archiefkasten en vitrines, het is bijna een museum vol oorlog. Het stuk is ook niet geactualiseerd naar Joegoslavië of zo. Het gaat om het fenomeen oorlog. Ook de kostuums zijn niet typisch Grieks maar tijdloos.' Gastregisseur van 'Trojaanse vrouwen' is Johan Simons, oprichter en artistiek leider van Theatergroep Hollandia. Ook De Brauw is daaraan verbonden. De groep speelt meestal toneel op locatie: in een tuinderskas, een visafslag en laatst nog onder een viaduct. De Brauw kwam met het toneel in aanraking toen ze in Groningen theologie studeerde, waarna ze naar de toneelschool in Maastricht ging. Bij Hollandia speelt muziek een grote rol, zo ook nu. Zangeres Astrid Seriees, vormt in haar een-tje het koor dat de gebeurtenissen commentarieert en Peter Meuris begeleidt haar op accordeon, marimba en slagwerk.

Inlevering van deze bon bij de kassa van de Stadsschouwburg geeft fl. 5,- korting op de try-outs (15 en 16 januari, om 20.15 uur) van de voorstelling 'Trojaanse vrouwen' van Het Zuidelijk Toneel, die daarmee fl. 15,- kost.

man. Ze hertrouwt later met de visser en weduwnaar Tamio. Ouders en kinderen zijn redelijk gelukkig. Als Yumiko van een bruiloft terugkeert, overvallen de herinneringen aan de zelfdodingen haar. Vooral het 'waarom' kan Yumiko niet vatten. Tot Tamio vertelt van Maborosi, het schitterende mysterieuze licht van de zee. 'Maborosi' is het debuut van onder meer de Japanse schrijver/regisseur Kore-eda Hirokazu en actrice/fotomodel Makiko Esumi. Ingetogen en sober

Picasso, Chaplin en mysterieus zeelicht

door
**Gerard
Verhoogt**

In het Rembrandt Theater is de Nederlandse première van 'Surviving Picasso', de nieuwe film van James Ivory. De Japanse film 'Marabosi' gaat in Plaza Futura in Nederlandse première. Daar draait ook 'Beautiful thing' van regisseuse Hettie Macdonald, over drie opgroeiende jongeren die zich tegen hun situatie verzetten. In het Muziekcentrum begeleidt Het Brabants Orkest de Chaplin-klassieker 'City Lights'. In 'Marabosi' verliest Yumiko al jong haar oma, later ook haar

vertelt Hirokazu zijn verhaal, versterkt door uitgekend camarawerk en lichtgebruik. Dat kan ook de Engelse regisseur en mooifilmer James Ivory, bekend van onder andere 'Remains of the Day' met Anthony Hopkins. Die speelt nu Picasso, terwijl zijn ex Françoise het verhaal vertelt. Het zou moeten gaan over de andere kant van Picasso, die men, volgens recente biografieën, het best een charmante schoft mag noemen. Minpunt is dat er in verband met de rechten geen enkel doek van Picasso te zien is en men ook de autobiografie van de echte Françoise niet heeft gebruikt. Veel recensenten vinden de acteerprestaties minimaal, behalve die van Françoise, een rol van debutante Natascha McElhone.

AGENDA

Studium Generale

Donderdag 9 januari

Pianist Jeroen van Vliet improviseert met klassieke, impressionistische of 20ste-eeuwse klanken. Va. 12.45 uur, blauwe zaal, auditorium.

In 'De Britse Cinema' draait 'Shallow grave'. Drie studenten vinden hun huisgenoot dood. De koffer met geld houden ze, maar dan melden de eigenaren zich. Va. 20.00 uur, blauwe zaal, auditorium.

Maandag 13 januari

Zie pagina 2 voor SG-Aktueel

Dinsdag 14 januari

Interview met Hans Dulfer over de Nederlandse jazz. Volgens Dulfer moet het allemaal anders, ondanks internationale prijzen voor Nederlandse talenten. Va. 12.45 uur, blauwe zaal, auditorium.

Woensdag 15 januari

Nueva Manteca klinkt als salsa, maar speelt jazz met latin: ingenieuze ritmes, duizelingwekkende arrangementen en vlammende soli. Va. 11.45 uur, blauwe zaal, auditorium.

Donderdag 16 januari

Een spannend muzikaal avontuur met De Ex (punk), versterkt met inventieve solisten als Wolter Wierbos (trombone), Ab Baars (saxofoon) en Michael Vatcher (percussie). Va. 12.45 uur, Heronhal. The Ex treedt 's avonds ook op in de Effenaar.

'Much ado about nothing' is een verfilming van een blijspel van Shakespeare over liefde en verraad op de avond voor een huwelijk. Met Emma Thompson en Denzel Washington. Va. 20.00 uur, blauwe zaal, aud.

Uit in de stad

Donderdag 9 januari

Het Brabants Orkest begeleidt Chaplins film 'City Lights'; Muziekcentrum.

Deze week: de films 'Surviving Picasso' van James Ivory in het Rembrandt Theater; 'Marabosi' van schrijver/regisseur Kore-eda Hirokazu en 'Beautiful thing' van Hettie Macdonald, beide bij Plaza Futura.

T/m 14 januari speelt Stichting Theaterplan de musical 'De man van La Mancha'; Stadsschouwburg.

Vrijdag 10 januari

Concert en cd-presentatie van City

Pig Unit; Effenaar.

Blues van Dirty Harry; Kraaij & Balder (Strijpsestraat).

Zaterdag 11 januari

Theater Malpertuis speelt 'Uit liefde voor Marie Salat'; over de liefde van twee (getrouwde) vrouwen; Plaza.

Zondag 12 januari

Vrouw en cultuur in Grand Café Berlage, daarna komt LiLaLo met (jiddisch) cabaret.

Swingende rock van Grinn; Kaffee de Groot.

Maandag 13 januari

Big Band muziek met 13 Nederlandse topmusici als Eric Vloeimans en Michiel Braam; jazzcafé Wilhelmina.

100 jaar film/Plaza: 'Wan Pipel' van Pim de la Parra over Suriname in de 70'er jaren.

Woensdag 15 januari

Try-out, ook morgen, van Trojaanse vrouwen' van Het Zuidelijk Toneel; Stadsschouwburg; zie voor korting elders op deze pagina.

Paul Samuel Norton danst 'The

Rogue Tool; Plaza.

Effenaar-film: kunstenaars/regisseuse 'Babeth' is aanwezig bij diverse films van haar hand. Met oa. 'De Sex Pistols & The Berlin Wall'.

Auditie van stand-up-comedians bij Kraaij & Balder.

Tentoonstellingen

Tot 19 januari

Ex-librissen van graficus Lou Strik bij de bouwkundebieb, KSA, vloer 4, HG.

Tot 3 februari

Delftse studenten ontwierpen 'De Bank'; te zien bij de KSA, vloer 4, HG.

Tot 9 februari

Van het Van Abbemuseum presenteert 'ID' met oa. Tony Oursler, Georgina Starr en Douglas Gordon. In de stad: Travaux Publics.

'Net-Kunst' over de relatie kunst en Internet; hal, HG.

Interne vacatures

Met het oog op het streven naar een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

In TUECIS is onder Gopher een overzicht te vinden van de meest actuele vacatures bij de TUE en andere universiteiten en instellingen.

Binnen het BETA-applicatieprogramma over Virtuele Ondernemingen (VO) bestaan drie vacatures voor

Assistenten in opleiding

Algemeen

BETA (Institute for Business Engineering and Technology Application) is een research-instituut gebaseerd op een samenwerking tussen de faculteiten Technologie Management en Wetenschap en Informatica van de TUE en de faculteit Technologie & Management van het CPLOM van de Universiteit Twente. Het instituut is het grootste onderzoekscentrum in Nederland op het gebied van inrichting en beheersing van bedrijfsprocessen in

industrie en dienstverlening. Het doel van BETA is het ontwikkelen van wetenschappelijke kennis om vraagstukken van het bedrijfsleven op te lossen en de opgebouwde kennis adequaat te laten doorstromen naar het bedrijfsleven. Het lange-termijnonderzoek van BETA waarborgt de continuïteit en de diepgang van het onderzoeksprogramma. Het onderzoek is onderverdeeld in vier thema's: Business Process Design; Operations

Management of Business Processes; Information Engineering; Operations Research & Statistics.

Om adequaat te kunnen inspelen op actuele vraagstellingen uit het bedrijfsleven heeft BETA een aantal applicatieprogramma's opgesteld. Een van deze programma's is Virtuele Ondernemingen (VO). Een virtuele onderneming kan worden gedefinieerd als een tijdelijke onderneming die bestaat uit een netwerk van ondernemingen. Elke onderneming voor zich streeft continuïteit na en werkt nauw samen met de andere ondernemingen om de behoeften van de markt te bevredigen door middel van het ontwerpen, realiseren en verkopen van producten en/of diensten. Het applicatieprogramma VO richt zich op het nader identificeren van VO's, het bestuderen van de juridische aspecten en de belangenafweging binnen de VO's. Ook de communicatie- c.q. coördinatiemechanismen ten behoeve van VO's en het benutten van IT hierbij (IT-infrastructures) en het management (aansturing) van VO's zijn onderwerp van onderzoek.

Aio voor onderzoek naar evaluatie van distributie-netwerkverdichting

V39192

Taken

Bedrijven worden meer en meer gedwongen na te gaan hoe de distributie efficiënter kan plaatsvinden. Uit eerder onderzoek blijkt dat één van de mogelijkheden hiervoor de verdichting van distributienetwerken is. Het ontbreekt echter aan modellen, die met beperkte (aggregaat-)input een goede indicatie geven van de financiële en operationele gevolgen van netwerkverdichting. Uw taak bestaat uit het ontwikkelen van een tool, waarmee een logistieke dienstverlener eenvoudig kan doorrekenen hoe zijn distributiekosten wijzigen als zijn distributienetwerk wijzigt. Voor het ontwikkelen van een dergelijke tool zal helder moeten worden hoe een distributienetwerk het beste gerepresenteerd kan worden in een aantal kengetallen en hoe deze gebruikt kunnen worden in het model. Het komen tot een generiek inzicht in de gevolgen van de netwerken die bij samenvoeging de grootste voordelen opleveren staat centraal. Fasen in uw onderzoek zijn, na een eerste oriënterende fase van litera-

tuur- en probleemverkenning, respectievelijk het ontwikkelen van een goede operationele definitie van netwerkdichtheid, het uitbouwen van reeds bestaande (eenvoudige) theoretische (simulatie)modellen en het valideren in de praktijk.

Gevraagd

U hebt een academische opleiding, bij voorkeur (Technische) Bedrijfskunde met een sterke kwantitatieve achtergrond. Daarnaast hebt u interesse in de bedrijfspraktijk en bent u in staat om onderzoeksresultaten te vertalen naar praktijkoplossingen. Verder kunt u goed zelfstandig werken en bent u in staat contacten te onderhouden met diverse in- en externe belangstellenden.

Inlichtingen

Betreffende het project: dr.ir. W. Rutten, tst. 2505, prof.jhr.dr.s. M. Ploos van Amstel, tst. 4985, of prof.dr. A. de Kok, tst. 3849. Overige informatie: ir. F. Mientjes, personeelsadviseur, tst. 4979.

Aio voor onderzoek naar prestatie-indicatoren in virtuele ondernemingen

V39191

Taken

Een VO kent geen duidelijk zwaartepunt in de besturing. Wel is er sprake van een regiefunctie. Deze kan bij uitstek vervuld worden door een logistieke dienstverlener, omdat die met alle partners kan communiceren en economies of scale kan realiseren door het aanbieden van een infrastructuur. Het onderzoek gaat over de vraag hoe dergelijke netwerken moeten worden aangestuurd. Binnen netwerken dienen prestaties voortdurend op elkaar afgestemd te worden. Prestatie-indicatoren kunnen daarbij een belangrijk hulpmiddel zijn. Twee deelvragen staan dan ook centraal. De eerste betreft de aard van de prestatie-indicatoren die nodig zijn om effectief regie te kunnen voeren. De tweede betreft de wijze van ontwikkeling van die prestatie-indicatoren. Deze dient zodanig te zijn dat partners in het netwerk er daadwerkelijk gebruik van maken voor de sturing van hun activiteiten. U zult worden belast met de uitvoering van het onderzoeksproject, begeleid door een werkgroep waarin logistieke en gedragswetenschappelijke disciplines zijn vertegenwoordigd. Het onderzoek mondt uit in een werkend ont-

werp in een praktijksituatie. Dit ontwerp zal enerzijds gebaseerd zijn op een normatief kwantitatief model, gebaseerd op combinatorische optimalisering, statistische voorraadtheorie en wachtrijtheorie met de nadruk op transitie gedrag. Anderzijds zal gebruik worden gemaakt van aan de gedragswetenschappen ontleende prestatie-indicatoren. Naast desk-research zal een belangrijk deel van het onderzoek worden uitgevoerd in de praktijk.

Gevraagd

Voor de hierboven omschreven taken wordt gezocht naar een academisch gevormde bedrijfskundige die affiniteit heeft met het kwantitatief analyseren van logistieke vraagstukken en met de gedragsaspecten daarvan. Tevens is uit opleiding verkregen aantoonbare kennis op deze gebieden een voorwaarde.

Inlichtingen

Betreffende het project: prof.dr. A. de Kok, tst. 3849, of dr. H. van Tuijl, tst. 2349. Overige informatie: ir. F. Mientjes, personeelsadviseur, tst. 4979.

Aio voor onderzoek naar flexibele informatie technologie voor virtuele ondernemingen

V39193

Taken

Het project vindt plaats in nauwe samenwerking met BAAN Research. Het onderzoek heeft betrekking op de wijze waarop informatie en communicatietechnologieën (ICT) benut worden bij het realiseren van VO's die snel en doeltreffend moeten of kunnen inspelen op marktveranderingen of particuliere vragen van klanten. Meer specifiek betreft het project twee ingrediënten voor de realisatie van VO's: het gebruik en de rol van objectiviteit modellen van (netwerk-)bedrijfsprocessen; en de realisatie van aanpasbare en onderhoudbare ICT-systemen in agent-gebaseerde omgevingen (gebruikmakend van bijvoorbeeld Java). Het te realiseren systeem moet ook geschikt zijn om workflow te ondersteunen. Het onderzoeksdoel is te komen tot de definitie van een methodologie voor business engineering in de VO. De

methodologie moet continue verandering (verbeteringen en innovaties) van de bedrijfsprocessen ondersteunen en dient te leiden tot eenvoudige en consistente veranderingen van de toegeseden ICT-systemen.

Gevraagd

U bent afgestudeerd als informaticus en heeft een grote belangstelling voor bedrijfskundige toepassingen, of u bent een bedrijfskundige met een sterke informatica-achtergrond. U beschikt over een sterk abstractievermogen, gecombineerd met een ontwerp- en oplossingsgerichte instelling. U heeft belangstelling om aan praktijkproblemen te werken in een interdisciplinair team.

Inlichtingen

Betreffende het project: dr. J. Goossenaerts, tst. 2062. Overige in-

formatie: ir. F. Mientjes, personeelsadviseur, tst. 4979.

Aanstelling/salaris

Voor bovengenoemde vacatures geldt een aanstelling in tijdelijke dienst voor maximaal 4 jaar. Na ongeveer 1 jaar vindt een evaluatie van uw werkzaamheden plaats. In het eerste jaar bedraagt uw salaris f 2.114,- bruto per maand, oplopend tot f 3.775,- bruto per maand in het vierde jaar.

Hoe te reageren

Schriftelijke sollicitaties binnen een week richten aan L. de Kort, directeur beheer, TEMA 1.34, faculteit Technologie Management, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, o.v.v. het betreffende vacaturenummer.

Het college zal worden gegeven door L. Lückner van Océ Nederland. In het college wordt ingegaan op human interface design, ergonomie en corporate identity. Het college vindt plaats in auditoriumzaal 12. Toehoorders zijn welkom. Inlichtingen: secretariaat van prof. Kriens, WH 4.133, of op de Simon-kamer.

Lezing Duurzame Energie

Woensdag 15 januari houdt de Werkgroep WenS een lezing in het kader van voor Nederland relevante duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie en biomassa. Ir. J. Houben van MEGA Limburg zal een uiteenzetting geven over de recentelijk door hen ingevoerde eco-stroom en de invloed hiervan op het gevoerde duurzame energiebeleid. Een toeslag die bij eco-stroom ten opzichte van de normale energieprijzen wordt geheven wordt aangewend om de ontwikkeling van duurzame energie te stimuleren. Tevens zal ingegaan worden op de haalbaarheid van diverse soorten duurzame energie in Nederland. Hierbij valt te denken aan de invloed van bijvoorbeeld grootschalig gebruik van biomassa of windmolens op de ruimtelijke ordening in Nederland. De lezing begint om 11.45 uur, in WH 3a.09.

Traineeships Leonardo

- Duitsland; Sensycon GmbH; zsm, 6-12 maanden; goede kennis van Duits en Engels vereist.
  - Duitsland; SKL (Magdeburg); zsm; goede kennis van Duits en Engels vereist.
  - Spanje; Kelox, S.A.; zsm, 6 maanden; goede kennis van Spaans en Duits vereist.
  - Italië; bedrijf in Emilia-Romagna; zsm, 5 maanden; kennis van Engels vereist.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

Samenvatting:

Veel industriële processen worden aangestuurd via een computer. Hierbij wordt via metingen kennis verzameld over het systeem om deze daarna direct (vaak binnen een seconde) te gebruiken voor het optimaal besturen van het systeem. Toepassingen komen voor in de luchtvaart, mechanische systemen, elektronische systemen en chemische processen. Wij houden ons vooral bezig met te bepalen hoe we uit fysisch inzicht en experimentele data een goed wiskundig model kunnen verkrijgen. Daarnaast proberen we via optimalisatiemethoden ons systeem een zo goed mogelijk gedrag op te leggen via een regelaar. Naast een korte beschrijving van het vak zullen mogelijke afstudeeronderwerpen worden belicht.

Traineeships Leonardo

- Spanje; Acuda; zsm, 4 maanden; vloeiend Spaans en Engels vereist.
  - Duitsland; IFAK; zsm, 6 maanden; kennis van Engels en Duits vereist.
  - Duitsland; DGM GmbH; zsm, 3-6 maanden; vloeiend Engels sprekend, gemiddelde kennis van Duits vereist.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

STAN ACKERMANS INSTITUUT

Traineeships Leonardo

- Duitsland; OHMI; eind januari, 6 maanden; goede kennis van Engels en Duits vereist.
  - Duitsland; PPM; 6 of 12 maanden; goede kennis van Engels vereist; voorkeur studente.
- Info: Alessandra Ricci, tst. 4908.

WISKUNDE EN INFORMATICA

PP-Colloquium Wiskunde

- dr. A. Stoorvogel ('Afstuderen in de regeltechniek') woensdag 15 januari, 10.45 uur, HG 6.96.

Theo Jansen speelt intrigerend spel van fantasie, theorie en werkelijkheid

Waar is schaduw van gemaakt? En lege ruimte? Is het zo dat de bovenkant van de menselijke romp ooit identiek was aan de onderkant, maar hebben ze een omgekeerde ontwikkeling doorgemaakt? Zijn radiogolven, lichtgolven en waterdruppels echt identiek en zo ja waarom? Wie het antwoord op deze en vele andere vragen wil weten, moet beslist het boek *Klimmen in de lucht* van natuurkundige/kunstenaar/columnist Theo Jansen lezen.

Daarin zijn zo'n vijftig columns gebundeld die hij in de afgelopen tien jaar voor de *Volkscrant* schreef. Een intrigerend spel van werkelijkheid, theorie en fantasie.

derd miljard mogelijke curves. Als de computer al die mogelijkheden systematisch zou moeten nalopen, zou hij honderdduizend jaar moeten aanstaan.' Jansen besloot de evolutie over te doen en stopte 1500 poten van willekeurige lengte in de computer. Die bekeek in hoeverre ze de ideale loopcurve benaderden en de honderd beste mochten zich voortplanten. Dit proces ging vele maanden en generaties door en tenslotte kwamen er elf getallen uit de computer die de ideale lengte van de benodigde stangetjes aangaven. Om vandalisme te voorkomen krijgen ze ook nog een zelfverdedigingsmechanisme met willekeurig in het rond stekende scherpe punten.

Onberekenbaar

Jansen studeerde eerst natuurkunde aan de TU Delft en stopte daarmee om kunstenaar te worden. Tevens is hij in de jazzgroep 'Les Kingo Star' een begenadigd bespeler van de gitarillo, een gitaar waarvan hij twee snaren heeft

verwijderd 'omdat hij die maar lastig vindt'. Jansen behandelt in *Klimmen in de lucht* ook een aantal voorliefdes, zoals die voor het vliegen en de evolutie van mens en dier. Jammer is dat er in de bundel weinig van de fraaie illustraties opgenomen zijn die wel bij de columns in de krant stonden. Jansen is uiterst taalvaardig en weet op humoristische en inventieve manier allerlei originele gedachten en uitvindingen te beschrijven en consequent uit te werken. Zoals over mensen die zo onberekenbaar zijn, dat van tevoren niet valt te zeggen of ze wel of niet onberekenbaar zijn. Die zijn dus onberekenbaar onberekenbaar. Wie 'gewoon' onberekenbaar is, is namelijk al enigszins berekenbaar.

Vaak verpakt hij een thema eerst in een leuke anekdote, daarna spitst hij het toe op het eigenlijke onderwerp. Dat kan ook de taal zelf zijn, zoals in deze dialoog: 'Mag ik binnenkomen? U bent al binnen. Mag ik de eerste vraag stellen? Die heeft u ook al gesteld. Mag ik dan de tweede vraag stellen? Dit was de vierde vraag, U heeft hem dus al gesteld. Mag ik dan uuuh ... de zesde vraag stellen? Die heeft u nog niet gesteld nee. Wat was de zesde vraag? Of ik de zevende vraag mag stellen. Ga uw gang. Mag ik de achtste vraag stellen? Ja. Mocht ik binnenkomen? Dat is een goede vraag. Daar kan ik een goed en duidelijk antwoord op geven. Het antwoord is 'nee'! U mag niet, u mocht niet en u zult niet binnen mogen zonder te kloppen.' En zo gaat Jansen nog even door.

Pincode

Soms heb je als lezer het gevoel

midden in een raadsel te zitten, waarvan je weet dat het antwoord niet klopt, maar waar je ook niet een-twee-drie van kunt zeggen waar nu precies de denkfout zit. Dan weer lijken het op filosofietjes die iedereen wel eens heeft, maar die Jansen tot het paradoxale toe doorredeneert. Zoals: 'Als je naar het westen gaat loopt de tijd terug'. Nederland ligt dan 24 uur achter op het tijdschema en Jansen besluit zichzelf te bellen. 'Dan kan ik horen wat ik morgen gedaan heb'. Zo gezegd, zo gedaan: 'Inderdaad ging om die tijd de telefoon, maar ik was bezig in het schuurtje zodat het toestel ophield met rinkelen toen ik aankwam. Dom dom dom, ik had graag een gesprek met mezelf gehad van gisteren.'

Consequent doorredeneren levert ook een klok op die je over 25 jaar (of als je wilt 23 miljoen jaar vooruit) af kunt laten lopen door een aantal schakelklokken met elkaar te verbinden. Ook geeft hij praktische tips voor mensen die hun pincode niet kunnen onthouden. Verbind de cijfers met een potlood en maak van de daaropvolgende afbeelding een symbool: een bakje, een stoel, een tafel. Maar Jansen gaat nog een stapje verder. Hij ontwerpt een nieuwe taal en maakt tegelijk het Chinese schrift (dat voor elk woord een apart symbool heeft) gemakkelijker: in plaats van cijfers kun je ook letters in een diagram zetten en verbinden. Met een paar grafische

aanwijzingen is het makkelijk te lezen.

Peggy Lee

Iedereen vraagt zich af waar licht van is gemaakt en niemand, behalve Jansen dan, vraagt zich af waar schaduw van gemaakt is. Neem de volgende proef: laat je hand zo'n twintig centimeter boven het bureaublad zweven, waar een lamp boven hangt. Er ontstaat een schaduw en die kun je zelfs pakken door je hand erop te leggen. Tussen het bureaublad en de hand zit de schaduw. Maar in complete duisternis is er geen schaduw, er bestaan, zo beschrijft Jansen in zijn karakteristieke stijl, geen 'donkerstralen'. Hij kent wel andere 'donkerbronnen': een plantenspuit. Als je ergens water op spuit ontstaat er een donkere plek. Ook de zon is een donkerbron met zijn uv-stralen. Als je er met je blote lijf een tijdje in gaat liggen word je donker. Dit was aanleiding voor een experiment: hij vergrootte een negatief van een foto met Peggy Lee erop, tot A-4 formaat, plakte die op zijn buik en ging onder het solarium liggen. Het resultaat: een haarscherpe foto. Waar of niet waar? Lees het zelf in *Klimmen in de lucht - Reflecties*.

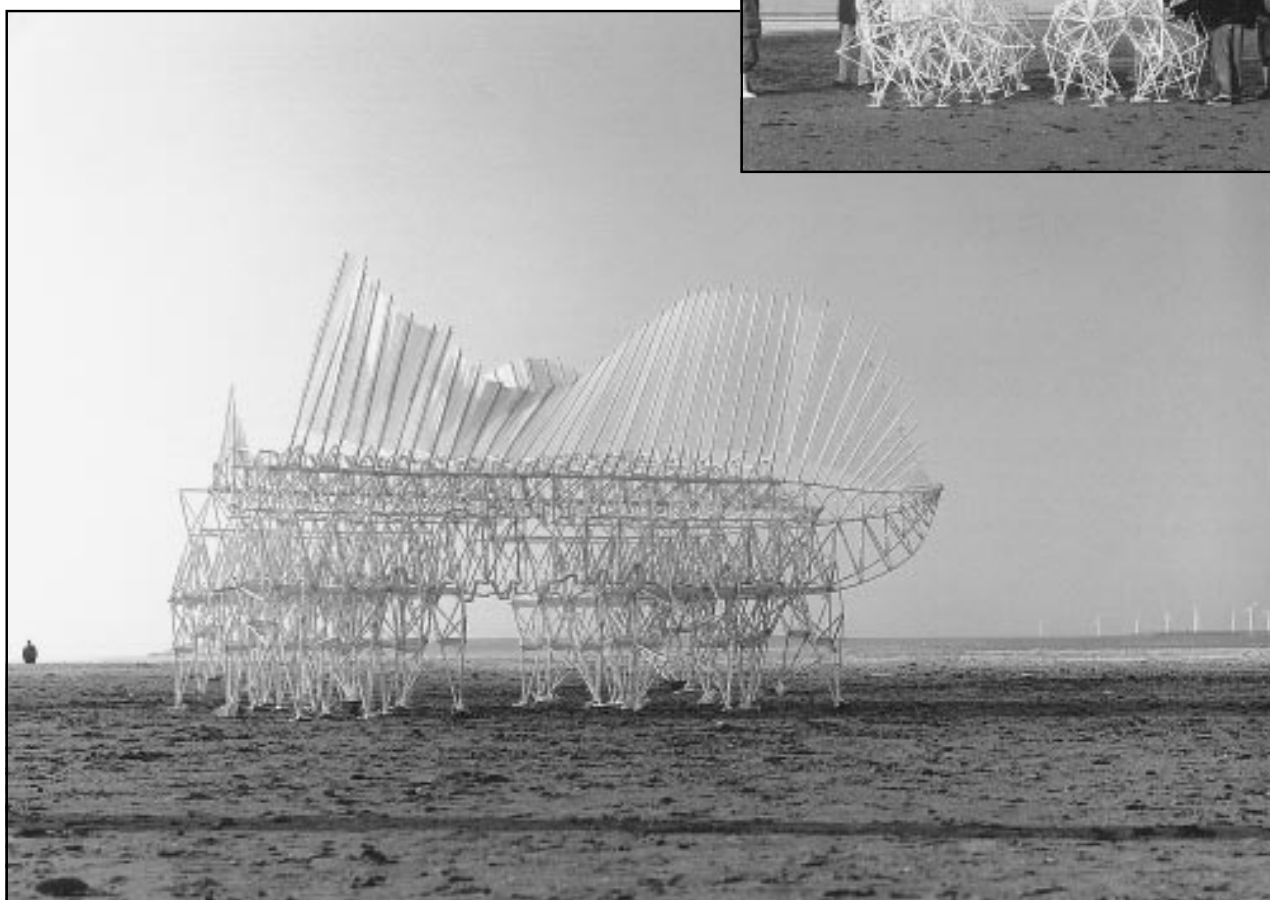
Het is uitgegeven bij SUN in Nijmegen. ISBN-nummer: 90 6168 479 X; prijs: fl. 24,50.

door
Gerard
Verhoogt

Het grote levenswerk van Jansen was in 1994 te zien op een tentoonstelling van Studium Generale. Daar stond de Animaris Sabulosa, één van zijn strandbeesten met een formaat van vier bij zes meter. Ze moeten met kuddes tegelijk de stranden op gaan hogen om de stijging van de waterspiegel tegen te gaan. Inmiddels is hij aan de zesde generatie toe in evenveel jaar tijd. De strandbeesten zijn gemaakt van saté-stokjes, elektriciteitsbuizen en tie-raps. Vinnen op hun rug vangen de wind op en zetten de poten in beweging. Het grote probleem was het ontwerp van de ideale loopcurve met poten die niet hobbelen. Daarvoor gebruikte Jansen een krukas, een elftal stangetjes en de hulp van de computer: 'Het aantal mogelijke verhoudingen van elf stangetjes is niet te overzien. Stel dat ieder stangetje tien verschillende lengtes kan hebben, dan zijn er hon-

Milieu en economie

De Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling houdt zaterdag 1 februari van 13.00 tot 17.00 uur een politiek debat in Utrecht over 'Milieu en economie'. Naast Gerrit-Jan Wolffensperger van D66 en Paul Rosenmöller van GroenLinks zullen voorzitters van politieke jongerenorganisaties, wetenschappers en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven aan de discussie deelnemen. Belangrijke thema's zijn: vergroening van het belastingstelsel, internalisering van de milieukosten en veranderingen in de sectoren industrie, energie, diensten en transport. Ook de landbouw en het ruimtegebruik worden behandeld. Het debat wordt gehouden in zalencentrum Vredenburg te Utrecht. Deelname is gratis. Informatie: tel. 030-2316833.

Eén van de strandbeesten, de Animaris Currens Ventosa, ergens op de Nederlandse stranden. Foto: Adriaan Kok

Sport kort

NSK Korfball

In de kerstvakantie werden de voorronden voor het NSK Korfball gespeeld. Eén daarvan werd in Eindhoven gehouden. Er deden twee TUE-teams mee; één in de standaardklasse en één in de reserveklasse. TUE 1 eindigde in de standaardklasse als eerste in de poule. Dit betekent dat voor het eerst het universiteitsteam van Eindhoven zich plaatst voor de eindronde in Utrecht op 28 maart. TUE 2 is uitgeschakeld, evenals de twee hogeschoolteams uit Eindhoven. TUE 2 en HSE 2 eindigden op de 4e

respectievelijk 3e plaats in de reserveklasse. HSE 1 moest het in een zeer sterke poule doen met een derde plaats, dit is helaas niet goed genoeg voor plaatsing in de eindronde.

Attila verliest

Een slecht weekend voor Attila. Zaterdag speelde Attila 1 tegen koploper Heerlen en verloor met 14-12. De kansen op een kampioenschap zijn nu klein geworden. Attila 2 speelde ook een wedstrijd tegen de koploper DOT uit Oss en verloor met 19-9.

Panache 2 ongeslagen

Panache 2 is dit jaar hard op weg

naar het kampioenschap. Dit weekend bleef de ongeslagen status onaangestast. Het eerste team klimt met een gelijkspel tegen Doetinchem uit het dal van de afgelopen tijd.

Doetinchem 1 - Panache 1	4 - 4
Panache 2 - Zoef 1	8 - 0
Kempen 1 - Panache 2	2 - 6
Deurne 2 - Panache 3	6 - 2
Scarabee 3 - Panache 4	3 - 5

Agenda

Januari

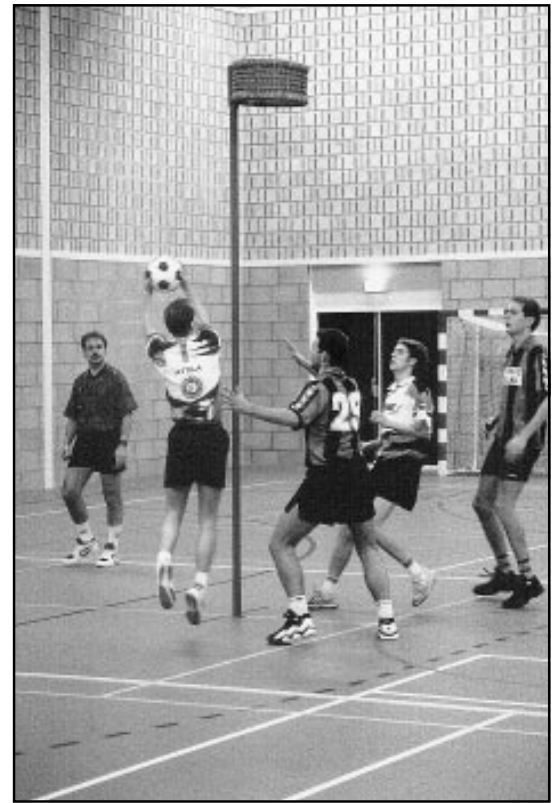
18 Totelos KNVB-Zaalvoetbaltoernooi, Eindhoven

Gandalf neemt nieuwjaarsduik

Voor het vierde achtereenvolgende jaar dook het natuurkundedispuut Gandalf op de eerste vrijdag van het nieuwe jaar naast de Scheveningse pier in de Noordzee. Het barre weer (-7° C, flinke wind) deed de deelnemers een moment twijfelen: but a man's got to do what a man's got to do.

Een Attila-speler belaaft de korf van de tegenstander tijdens de voorronde van het NSK Korfball.
Foto: Bert Keesstra

IBG langer open

Vanaf 2 januari zijn de regiokantoren van de Informatie Beheer Groep open van 9.00 tot 17.00 uur. Met de verruiming van de openingstijden verandert ook de naam 'steunpunten'. Vanaf nu worden onder de naam IB-Groep Regiokantoor diensten verleend als tegemoetkoming studiekosten, lesgeld en centrale aanmelding, selectie en plaatsing van nieuwe studenten in het Hoger Onderwijs.

Fulbright-beurzen beschikbaar

Wie op een hoog academisch niveau kan presteren, niet eerder de kans kreeg in Amerika te studeren of onderzoek te doen en in de toekomst vanuit een leidende positie een beter begrip voor de Amerikaanse samenleving kan kweken, heeft de grootste kans om een beurs te bemachtigen uit het Fulbright-programma. Het bestuur van de Netherlands America Commission for Educational Exchange (NACEE) beslist over de toekenning van deze beurzen,

bestemd voor studie en onderzoek. Studenten in de eindfase van hun onderwijsprogramma, met de Nederlandse nationaliteit en die een bewijs kunnen overleggen dat de samenwerking met een Amerikaanse instelling voor hoger onderwijs of onderzoek tot stand is gekomen, komen in principe in aanmerking voor één van de tien beschikbare beurzen. De beurzen zijn echter niet bestemd voor stages of afstudeeronderzoek. Aanvragen kunnen tot 1 februari worden ingediend. Informatie: tel. 020-6275421 of email: Fulbright@Nacee.nl.

Buitjes in alle Staten

In Cursor 17 bracht John Buitjes verslag uit van zijn trip naar Canada, met name van zijn bezoek aan de stad Quebec. In dit tweede deel van dat reisverhaal vertelt hij over zijn wederwaardigheden in Montreal.

's Ochtends ontbeten in een cafeetje. Heerlijke baguettes, vers uit de oven, met een mok koffie en gratis beleg. Daarna op weg naar Montreal. Net buiten Quebec stond een oud, knus boerderijtje waar je brood met Maple-butter kon kopen. De vriendelijke boerin maakte dit stroperige smeersel zelf. Het is sap van de esdoorn (de boom waarvan het blad ook op de Canadese vlag staat), dat op dezelfde manier als natuurrubber wordt gewonnen, door groeven in de stam te maken en het sap te verzamelen. Qua smaak lijkt het wat op caramel, zij het minder zoet. Verrukkelijk. Genoeg energie opgedaan om de trappen naast de Montmorency-waterval te beklimmen. Deze natuur attractie overbrugt een groter hoogteverschil dan de Niagara-waterval, maar is aanzienlijk smaller. Aan beide zijden een enorme

hoeveelheid aangevoren water. Ook de trappen net voor de waterval waren bedekt met een dikke laag blinkend ijs, hetgeen resulteerde in een adembenemend gezicht. Met een beetje moeite de trappen beklommen. Binnen vijf minuten doornat en een jas die met een laagje ijs bedekt raakte. Leverde wel leuke plaatjes op, vooral van degenen die halverwege de trap terug naar beneden stuiterten.

Rond zeven uur 's avonds arriveerden we in Montreal. Deze stad is de op één na grootste Franstalige stad ter wereld. Circa een miljoen mensen leven hier, en door de - op zich nog vrij lage - wolvenkrabbers in het centrum oogt de stad al veel Amerikaans. Hier kun je wel goed terecht met Engels. In het hotel aangekomen bleek dat we wederom het bed moesten delen. De dames hadden hetzelfde probleem, desondanks wilde niemand ruilen. Je snap het niet, hè?! Het is uiteindelijk veel natuurlijker om met een vrouw te slapen dan met een man, dan ga je ook niet zo op het randje liggen. Met de hele groep uit eten, waarbij we onze eigen wijn meebrachten. Een drankvergunning schijnt heel erg duur te zijn, zodat dit heel gewoon is. Een copieus viergangen diner genoten voor slechts twintig

gulden. Om half elf opgestapt om nog wat energie te gaan verbranden op de dansvloer, want met zo'n volle buik kun je gewoon niet maffen. Onze reisleader wist precies waar we heen moesten om de mooiste vrouwen van Montreal te ontmoeten. Inderdaad, weer een club met meerdere vloeren en wederom geen entreegeld. Die shooters waren wel goed gevallen de vorige keer dus hier maar weer eens proberen. Ik bestelde twee van die versnaperingen bij een barkeeper, die mij vervolgens in onvervalst Rotterdams antwoordde. Ik schreef het al eerder, Nederlanders zijn overal. Hij was zes jaar geleden hierheen geëmigreerd en het beviel hem prima. De volgende ochtend op pad om te ontbijten. Eigenlijk best leuk om dit buiten de deur te doen; ovenvers stokbrood met Franse kaas. Voordeel is dat je het zo duur kunt maken als je zelf wilt. Daarna op pad om de stad te bekijken. Het centrum heeft nogal veel weg van een Amerikaanse stad en toen de dames - zij vormden de meerderheid - ook nog eens wilden gaan winkelen ben ik maar wat gaan rondslenteren. In een cd-winkel kwam ik erachter dat de allernieuwste cd's hier nog geen twintig piek kosten, nóg goedkoper dan in de VS. Tja, dan moet je er wel wat kopen. Dus ik ontmoette de groep een uurtje later weer met vier cd's in mijn tas. Ik was niet de enige die flink ingeslagen had. Levi's voor slechts vijf tientjes, dure schoenen voor minder dan de helft van de Nederlandse prijs,

ongelofelijk goedkoop. In Montreal stond ook het equivalent van de Notre-Dame in Parijs. Alles in de kerk was betimmerd met hout. Werkelijk zeer indrukwekkende pracht en praal. Echter, het doet me altijd denken aan het feit dat dit soort monumenten zijn verzezen door het uitknippen van arme gelovigen. Buiten stond er zo een. Of hij gelovig was weet ik niet, maar de arme zwerver stond zijn petje op te houden en bedelde in het Frans. Iedereen in de groep negeerde hem, maar ik - als één der laatsten buiten - keek hem aan en ... liep hem zonder iets te geven voorbij. Opeens begon hij te schelden in het Frans, smeed zijn petje op de grond en nam een bokshouding aan. Het enige dat ik verstonde was 'right now'. Hij was zeker een kop kleiner en ik wilde hem niet slaan. Schreeuwend en springend stond hij voor me. Ik ben maar rustig weggelopen. Even later zagen we dat hij opgehaald werd door een politiewagen. 's Avonds besloten we te gaan eten in een Ethiopisch restaurant. Ironische speculaties volgden: 'Probably just a couple of rice grains'. Dichter bij de waarheid dan we wensten. Het sfeervolle, spaarzaam verlichte restaurant had kaarsjes op de meeste tafels staan, doch niet op de onze. Toen we daarom vroegen kregen we als antwoord dat die op waren! Dat geloof je toch niet. Na anderhalf uur wachten kwam de bediening met enkele enorme schalen aan; dat zag er goed uit. Bleek dat we zo'n schaal met z'n vieren moes-

ten delen. Op een laag pannenkoeken lagen hoopjes prut. De bedoeling was dat we met onze handen het zaakje naar binnen zouden werken. Ethiopiërs schijnen nogal van peperbolletjes te houden, allemachtig. Niemand had voldoende en het was de enige gang. Niet lang getreurd, want de laatste avond moesten we goed benutten. Er werd goed doorgedronken en veel gedaan. Helaas sluit alles om drie uur 's nachts. Fit als we waren hadden we in de hotelkamer nog een afterparty. De volgende ochtend zagen de meesten er behoorlijk belaberd uit en de luidruchtigsten van de vorige avond waren tijdens de 12-urige terugreis muisstil. Of ze nou extra misselijk werden van de gewelddadige scènes in de film 'Braveheart', of dat dat niets meer uitmaakte weet ik niet, maar sommigen verdwenen witjes naar het toilet in de bus. Conclusie van deze geslaagde trip was dat het in Canada veel gemoedelijker, veiliger en prettiger lijkt dan in de VS. Wat verder opviel was dat deze complete internationale groep een hekel had Amerikanen. Eigenlijk wilde niemand terug.

John Buitjes, studentmedewerker van Cursor, verblijft voor ongeveer een jaar aan de Rutgers Universiteit in de staat New Jersey en brengt regelmatig verslag uit van zijn belevenissen aldaar.

Schuimbekken

'Beine weiter auseinander!' Tanja kreeg het heet bij deze woorden. Eventjes was ze er met haar gedachte niet bij en daar lag ze al. Languit in de sneeuw. De knappe Oostenrijkse skileraar zeilde gracieus zonder stokken

naar haar toe. Of ze zich geen pijn gedaan had? Tanja keek in de twee groenblauwe kijkers van de instructeur en mompelde iets van 'Nein, mein Herr'. Ze werd knalrood, maar gelukkig kon 'der Markus' erom lachen. Tanja keek eens omhoog naar de échte piste. Volgens Markus zouden ze tegen het einde van de week met zijn allen daarvan afskiën. Kees en Bart trokken op dit moment daar al ergens hun golfjes in de sneeuw. Wat was het toch snel gelopen. Het begon allemaal met een advertentie in de krant. 'Acht dagen, geheel verzorgd in het luxueuze...' De Slak was meteen gaan bellen. Het had hem heel wat moeite gekost om Bart, Kees en Tanja over te halen om binnen twee dagen te beslissen. Maar nadat hij alles geregeld

had, bleek hij zelf niet mee te kunnen. Iets van familie, hij liet er niet veel over los. En daar stond Tanja nu, op de 'Kinder-Hang' tussen de kleuters van amper drie turven hoog, die haar vrolijk voorbijzoefden. Maar mét een jonge god als skileraar. En Tanja was het enige meisje in de klas. Die later dan zeven uur op mocht blijven tenminste. 'Wat heeft die vent nou dat ik niet heb', vroeg Kees op de derde avond in de kroeg, toen Tanja weer eens niet uitgepraat raakte van haar Markus. Dat had hij niet moeten vragen. Er volgde een opsomming van drie minuten die Kees grommend in zijn schulp deed terugkruipen. De arme jongen. Hij was nog steeds een beetje verkikkerd op Tanja. Kees begon steeds vaker langs te komen bij het klasje. Om even aan Tanja te vragen of alles goed ging. Of om zich uit te sloven. Keihard

voorbij of halsbrekende stunts uithalend. Het viel Tanja niet eens op. 'Het gaat wel langzaam, maar ik maak vorderingen', dacht ze. 'Hoe hij naar me kijkt als hij wat uitlegt. Volgens mij heeft hij wel interesse!' Ze had een veel te koud pakje aangetrokken. Een legging met beenwarmers, overgehouden uit haar aerobics-tijd. Ze stond te vernikkelen van de kou, maar ze zag hem wél kijken. Toen Markus Tanja weer eens opraapte van haar zoveelste buiteling, voelde ze even een hand tegen haar billen. Ze was niet helemaal zeker, want alles was in die buurt behoorlijk bevroren. Kees vond hem een macho, een uitslover. Nog erger dan een mof, dacht hij verbitterd. 'Eerst jatten ze onze fietsen en nou onze meisjes', zei hij tegen Bart. Die kon er wel om lachen. Kees besloot zijn laatste wapen te gebruiken: medelijden. De volgende dag

skiede hij weer zovend langs Tanja en liet zich daarna hard vallen. 'Auw, mijn been', kermde hij het uit. Tanja schuifelde snel naar hem toe, maar 'der Markus' was natuurlijk sneller. De skileraar voelde aan Kees zijn been en hielp hem voorzichtig overeind. 'Nichts los', vond Markus en Kees vervolgde betuurd zijn afdaling. Markus wendde zich tot Tanja. 'Darf ich dich was fragen?' Tanja kreeg het warm. Nu zou het gaan gebeuren. 'Du hast ein hübscher Freund. Ist er vielleicht auch Homo?'

Prati

Schuimbekken is een wekelijks terugkerend feuilleton over een groep studenten, die als vaste uitvalsbasis voor hun activiteiten het café De Schuimkraag hebben.

Cursiefjes

Cursiefjes moeten donderdag voor 15.00 uur bij Cursor (HG 1.19) worden aangeleverd met directe betaling. Een advertentie van maximaal 25 woorden kost fl. 5,-, waarbij één woord vet gedrukt wordt. Advertenties met een commerciële waarde boven fl. 15.000,- worden geweigerd.

Aangeboden

Ook zo met vuurwerk gestunt? Op het **Reduktieburo** zijn vulpenpen te koop voor zowel links- als rechtshandigen. Dus spaar ook in het nieuwe jaar je spaarvarkentje!

Tv-reparaties, goed, snel en voordelig. Zelf brengen en halen geen voorrijkosten. Tel. 2430696, ook voor **inruil-tv's** va. fl. 75,- en tv-onderdelen.

Groen-blauwe **Pus-lap**. Prijs: 100 bier. Reacties via cursiefje ovr telefoonnummer.

Ben je geïnteresseerd in het ondernemerschap na je studie? Kom dan naar de informatiebijeenkomst van het **LAC** op 21 januari. Schrijf je in bij het LAC (HG 0.04).

Op 27 januari bij het Loopbaan Advies Centrum: workshop **'Netwerken'**. Schrijf je nu in! (HG 0.04)

Koopjes: nieuwe rugzakken, lichtgewicht, 65 liter nu fl. 80,-; mummy slaapzakken, nieuw, nu fl. 30,-; 3 pers.tenten, lichtgewicht vanaf fl. 90,-; bedjes van 8 ons nu fl. 35,-. Tel. 077-3519642.

Gebruikte meubels: huishoudelijke artikelen, elektrische artikelen, curiosa. Iedere zaterdag 10.30-14.00 uur. Stichting Stedencontact Eindhoven-Bialystok, Vijf-kampaan 6 (Woensel), Catherinastraat 10 (Centrum). Eigen parkeerplaats!

Gevraagd

Goede **voornemens** gemaakt? Het Reduktieburo is nog steeds op zoek naar nieuwe medewerkers om de Eindhovense spaarvarkentjes te beschermen. Informeer eens achter de balie naar de mogelijkheden.

Verhelderende uitwerkingen van de opgaven in het dictaat van 'Mechanische eigenschappen van materialen' (62270). Bel 013-5382566 (Eric).

Bijles **scheikunde** voor VWO 6. Tel. 2811625.

Strijkers gezocht. Speel jij (alt)viool, cello of contrabas en heb je zin om samen met andere enthousiaste muzikanten te spelen, bel dan 2538796 (Hilde van Oirschot) of 2432808.

ESMG Quadrivium zoekt nog **strijkers.** Speel jij (alt)viool, cello of contrabas en heb je zin om met andere studenten te musiceren bel dan 2538796 (Hilde van Oirschot) of 243808.

Anders

Doe mee aan de Rabobank Business Challenge; schrijf een ondernemingsplan en win **fl. 10.000,-**. Informatie bij Industria.

Datingbureau B.C. regelt een partner om samen de **Rabobank Business Challenge** te doen. Tel. 2128188.

SIW organiseert 28 januari in Utrecht een informatie-avond over vrijwilligersprojecten in Latijns-Amerika. Info: SIW, Willemstraat 7, 3511 RJ Utrecht, tel. 030-2317721.

Op 21 januari om 19.30 uur in het auditorium: informatiebijeenkomst **'Werken als ondernemer'**. Schrijf je nu in bij het Loopbaan Advies Centrum (HG 0.04).

Gratis zang- en gitaarles? **Tuna:** 2119429.

Leidinggeven, Presentatietechnieken.

Conflicthantering, Effectief Communiceren en **Vergadertechnieken.** De StIK-cursussen zijn er nog steeds! Geef je snel op, want vol=vol. StIK-kamer, HG 0.01.

Nieuwe ronde, nieuwe kansen. De **StIK-cursussen** starten al komende week! Voor meer informatie kun je terecht op de StIK-kamer, HG 0.01, tst. 2785.

Ook Vergadertechnieken, **Conflicthantering** en Effectief Communiceren geven we voor jou! Meld je aan voor een StIK-cursus, HG 0.01, tst. 2785.

Haal een inschrijfformulier van de Unilever-workshop op bij **Integrand**, tezamen met een heerlijk Magnumijsje! Integrand Eindhoven, Alpha-centrum, kamer 53, tst. 3395.

Schrijf je in bij **Integrand** en maak kans op een skireis! Integrand Eindhoven, Alpha-centrum, kamer 53, tst. 3395.

Maandagavond 13 januari nog vrij? Kom kijken naar de komedie 'The incredibly true adventures of two girls in love'. HG 1.27 om 20.00 uur bij **1 op Tien**.

Beëdigd vertaalster Engels corrigeert uw **Engelstalige** publikatie, proefschrift, rapport en (afstudeer)verslag tegen een gunstig tarief. Tst. 2970 of 0492-661036.

VBOX helpt, bij ongewenste zwangerschap, na een abortus of miskraam. Bel de hulplijn 06-0730, dag en nacht.

Comercieel

Imagine time! The Industrial Marketing Experience. Schrijf je nu in voor deze businesscourse van DSM. Voor meer informatie Je studievereniging of DSM Corporate Recruitment, 045-5782628, Internet: www.dsm.nl.

Rijtschool Excelsior, 20 rijlessen: fl. 675,-, daarna fl. 36,- per les. Studenten 10% korting. 100% geslaagden in 1995. Tel. 2461157.

Cursor aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook ontstaan door niet tijdig, onjuist of het niet plaatsen van de advertenties.

Spiritueel Café

Voor mensen die geloven dat er meer tussen hemel en aarde is en die hun ervaringen, gevoelens en overtuigingen met anderen willen delen, wordt er zondag 12 januari een Spiritueel Café gehouden om 14.00 uur in het Holistisch Centrum aan de Mgr. Beckerslaan 10b. Mickey Broekhuizen geeft om 14.30 uur een lezing over zijn bijna-doodervaring. De toegangsprijs bedraagt tien gulden. Info: tel. 2551763.

Hoorzitting Digitaal

Het Humanistisch Verbond houdt zaterdag 25 januari een publieke hoorzitting over de maatschappelijke gevolgen van de digitale techniek. De invloed van de

computer wordt steeds meer voelbaar in het werk, maar ook in het privéleven, de media en het onderwijs. Tijdens deze dag wordt bekeken hoe menselijk digitaal is. Voors en tegens worden afgewogen, dilemma's geschetst en keuzes voorgesteld door diverse sprekers. Tijdens demonstraties worden de toekomstige werplek en een virtuele wereld getoond. De hoorzitting wordt gehouden in de Nieuwe Buitensociëteit, Stationsweg 1 in Zwolle. De toegang bedraagt fl. 35,-. Voor informatie en aanmelding: Humanistisch Verbond, tel. 030-2392136, e-mail: hv@euronet.nl.

Studieprijsen

Ook dit jaar stelt Delft Instruments weer twee studieprijsen van zesduizend en vierduizend gulden beschikbaar voor uitzonderlijk afstudeerwerk. Om voor de Bouwers-Van Leer prijzen in aanmerking te komen dient dit werk betrekking te hebben op optica, optronica of fijnmechanica. Voor drachten van universiteiten en hogescholen kunnen worden ingediend door de betreffende afstudeerhoogleraar vóór 1 februari bij ir. H. Mulder van Delft Instruments BV, tel. 015-2561639.

Mensa

MAANDAG 13 JANUARI

Heldere kippensoep
Bami goreng, gebakken ei, plakje ham, satésaus of Worteltjes, doperwtten, runderlapje
Gekookte aardappels, braadsaus
Appelmoes
Fruit

DINSDAG 14 JANUARI

Gebonden champignonsoep
Chili-con-carne, gemalen kaas
Tomaten-chilisaus of Spinazie à la crème
Aardappelpuree
Gebakken vis, botersaus
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Gebonden champignonsoep
Omelet, botersaus
Spinazie à la crème
Aardappelpuree
Rauwkostsalade
Fruit of vla

WOENSDAG 15 JANUARI

Franse uiensoep
Kotelet of een slavink
Apart mosterd-braadsaus
Sperzieboontjes of rode kool
Gekookte aardappels
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Franse uiensoep
Vegetarische burger
Mosterdsaus
Sperzieboontjes of rode kool
Gekookte aardappels
Rauwkostsalade
Fruit of vla

DONDERDAG 16 JANUARI

Heldere groentesoep
Gemengde macaroni
Tomatensaus, gemalen kaas of Sperzieboontjes of rode kool
Doperwtten
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Heldere groentesoep
Tempé hachée
Zilvervliesrijst
Doperwtten
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VRIJDAG 17 JANUARI

Mosselen in knoflookboter, stokbrood
Gebonden asperge-roomsoep
Koude makreel of Fricandeau met half ei
Apart ravigottesaas
Appelmoes
Fruit of vla

Bekijk maar

Naakte kerstboom

Het is weer voorbij, de kerstdagen werden door velen gezellig onder de kerstboom doorgebracht. Met oud en nieuw kreeg de den al meer te verduren. Maar vanaf afgelopen maandag moest de jaarlijkse kerstversiering echt verdwenen zijn. Dat is immers de traditie. Op 6 januari, de dag dat de drie koningen het kinneke Jezus met een bezoek kwamen vereren,

is het kerstgebeuren, om het maar eens populair te zeggen, echt voorbij. Zij brachten goud, wierook en mirre met zich mee en dus kon de boom oprotten. Trouwens sowieso een vreemd gebruik, zo'n kerst den binnenshuis. Met een beetje pech vind je in april nog naalden in je hoogpolig tapijt. Neem nou de boom in de hal van ons hoofgebouw. Pal voor de hoofdingang tot dit bolwerk van technologisch vernuft begroette hij enkele weken trots

eenieder die de universteit met een bezoek kwam vereren. Een beter visitekaartje dan een prachtig opgetuigde volle kerstboom kun je toch niet wensen. De kerstvakantie ging echter voorbij en de verwaarlozing sloeg toe. Want wat stond er afgelopen maandag na binnenkomst in het hoofgebouw? Wat een armzalig excuus voor een kerstboom! Het levensverhaal van deze den is dan ook een goede basis om een flinke *tearjerker* over te schrijven. Eerst werd hij ergens van z'n vertrouwde plekje tussen z'n vriendjes weggeplukt. De pijn die dat teweegbracht werd echter verzacht door een paar nieuwe glimmende vriendjes aan z'n takken. Toen deze echter ook bruut van hem weggerukt werden, kon hij het allemaal niet meer aan. In zijn verdriet besloot hij er uiteindelijk maar een eind aan te maken. Uit schaamte voor zijn naaktheid liet hij al z'n naalden vallen. Hij is van ons heengegaan, onze noeste spar. Maar in onze harten zal hij verder leven.

door
Jannigje
Gerritzen
&
Willem van
Rossum

Duidelijk een gewezen kerstboom. Rust in vrede.
Foto: Hans van der Burgt/RF

Wateroverlast

Niet iedereen had de afgelopen dagen vakantie. Terwijl studenten en masse een warm strand of een koude bergtop opzochten, de feestdagen feestend doorkwamen en zich op glad ijs begaven, werd er op de universiteit gezwoegd. Tussen kerst en nieuwjaar is er namelijk hard aan de drinkwaterinstallatie in het hoofgebouw gewerkt. Terugslagkleppen werden aangebracht, een paar water-

tanks buiten werking gesteld en drukverhogingsinstallaties ingeregeld, zoals in Cursor 18 al gemeld werd. Vrijdag 27 december was het werk geklaard, alles gecontroleerd en...joepie, het werkte. De dag erna werd echter wateroverlast geconstateerd. Antoin van Wel, pr-functionaris bij Gewis: 'Een leiding naar onze bar heeft het be-geven. Precies weet ik het ook niet, maar het schijnt tot de vierde verdieping te zijn doorgelekt.' Anton Peeters, werkzaam bij de Bouw Technische Dienst, weet er

gelukkig wel alles van. 'Er was een slang aangesloten op een kraan zonder daarbij een slangklem te gebruiken. Vermoedelijk zaterdagochtend is deze er afgeschoten en dat heeft voor de problemen gezorgd. Met de werkzaamheden had het dus niets te maken', legt hij uit. Zaterdagmiddag om één uur werd het geconstateerd, het water had intussen zelfs al vloer twee bereikt. De grootste schade werd echter geleden bij Bouwkunde. De bibliotheek daar kreeg behoorlijk wat water te verwerken en de ervaring leert dat papier zo veel vocht niet goed verdraagt. 'Een aantal boeken, maar ook kasten en vloerbedekking hebben aanzienlijke schade geleden. Het

ergste is echter de schade aan tijdschriftbanden, een aantal daarvan is moeilijk of niet meer verkrijgbaar', aldus Aad de Jager, plaatsvervangend bibliotheekbeheerder. Werk aan de winkel voor Always,

lijkt ons. Deze maandverbandjes tussen de plafonds zouden dit soort ongemak in de toekomst moeten verhelpen. Zij voorkomen immers te allen tijde doorlekken.

Boek met pootjes?

Vrijdag de dertiende staat nou niet echt bekend als een geluksdag. Je kunt er donder op zeggen dat dit de dag is waarop van alles mis kan gaan. Echt een traditionele dag om binnen te blijven dus, en zeker geen dag om te promoveren. Voor de begeleidster van de promovendi, Yvonne van Gorp, was het echt een zwarte dag. Zij beheert namelijk het Promotieregister; een boek waarin alle promoties officieel op volnummer opgetekend worden. Vanaf het allereerste begin worden in dit register de namen van de promovendi opgetekend, met de namen van hun promotoren. Het boek wordt bij de promoties getekend door de voorzitter en de secretaris van het college van bestuur. Het is het officiële bewijsstuk voor de TUE dat de promoties hebben plaatsgevonden. Een belangrijk document dus, waar je zeker zuinig op bent. Die bewuste vrijdag 13 december moest het boek tweemaal getekend worden. Eerst in zaal vier en vervolgens in zaal vijf. Verbazing

en paniek alom toen na de promoties het boek plotseling verdwenen bleek. Het was nog wel bij allebei de promoties getekend, dus beheerder Van Gorp begon een zoektocht vanuit zaal vijf. Ze belde alle commissieleden van die promotie op en verzond elektronische berichten om de verblijfplaats van het boek te vinden. Niemand wist waar het was. Zes dagen lang was het promotieregister zoek. Het leek wel of het pootjes had gekregen. Nu hebben boeken gelukkig geen pootjes, maar dat hebben slangen ook niet en die weten zich in het algemeen toch ook goed te verstoppen. Op 19 december kwam echter het verlossende bericht binnen dat het boek weer terecht was. Het bleek verdwenen te zijn achter één van de gordijnen van promotiezaal vier. Een beetje raadselachtig dus, aangezien het volgens de logica in zaal vijf had moeten liggen waar het voor het laatst gesignaleerd was. Van Gorp is wel opgelucht dat het boek weer terecht is. Misschien een goed idee om dit leed in het vervolg te voorkomen: bevestig er een terugfluitende sleutelhanger aan.

Aad de Jager (links) en Peter Luitjen, bibliotheekassistent bij Bouwkunde, nemen een beetje beleu-terd de schade op.
Foto: Bram Saeyns

